

Směřící se muž

V roce 1928, když mi bylo devět let, jsem byl nadšeným členem organizace, zvané Klub Komančů. Každé odpoledne ve tři hodiny pro nás, pětadvacet Komančů, přijel po vyučování náš náčelník před východ pro chlapce ke Sto šedesáté páté obecné škole na Sto deváté ulici poblíž Amsterdam Avenue. Nato jsme za strkání a šfouchání našli do náčelníkova znovicirovaného autobusu a náčelník nás odvezl (podle finančního ujednání s našimi rodiči) do Central Parku. Po zbytek odpoledne jsme za příznivého počasí hráli fotbal nebo baseball, což záleželo (jenom přibližně) na ročním období. Za deštivých odpolední nás náčelník vzal buď do Přírodovědeckého muzea nebo do Metropolitního muzea umění.

O sobotách a o většině národních svátků nás náčelník posbíral před našimi činžáky brzy ráno a odvezl nás z Manhattanu do poměrně rozlehlých prostor Van Cortlandt Parku nebo na Palisády. Jestliže jsme měli v úmyslu provozovat jenom sport, pak jsme jeli do Van Cortlandt Parku, kde mezi našimi protihráči nebyly navíc dětské kočárky ani nějaká zlostná stará paní s holí. Jestliže si naše komančská srdce zamlouvala tábořit, pak jsme jeli na Palisády a potýkali se s drsnou přírodou. (Pamatuju se, jak jsem se jednou v sobotu ztratil někde na tom ošemetném úseku terénu mezi reklamní tabulí na bělidlo Limit a západním koncem mostu George Washingtona. Ale neztratil jsem hlavu. Prostě jsem usedl v majestátním stínu obrovské tabule a otevřel jsem si – i když se slzami na krajíčku – krabici s občedem, že se najím, tak trochu spoléhaje, že mě náš náčelník najde. Náčelník nás vždycky našel.)

V hodinách, kdy nebyl v zajetí Komančů, se náš náčelník jmenoval John Gelsudski, ze Staten Islandu. Byl to neobyčejně plachý mladý muž, asi dva nebo třiadvacetiletý, student práv na Newyorské univerzitě, a vůbec velmi pozoruhodný člověk. Nebudu se pokoušet vypočítávat jeho četné úspěchy a ctnosti. Byl mezi jiným držitel tří orlích per ve skautu, v roce 1926 byl takřka nejlepší americký bek ve fotbale a vědělo se, že ho baseballové mužstvo Giants velmi srdečně vyzvalo, aby si s nimi zahrál na zkoušku. Dělal nám při všech našich hurónských sportovních podnicích nestranného rozhodčího, kterého nic nevyvedlo z míry, byl mistr v zakládání i hašení ohně a zručný, chápavý ošetřovatel.

Všichni, od nejmenšího až k největšímu rošťákovi, jsme ho milovali a ctili. Tělesný zjev našeho náčelníka z roku 1928 mám stále v živé paměti. Kdyby se přání dala proměnit v centimetry, byli bychom z něj my, Komančové, udělali obra, než bys řekl švec. Ale jak už to chodí, byl podsaditý a měřil něco kolem sto šedesáti. Vlasý měl modročerné a rostly mu hodně do čela, nos měl velký a lesklý, trup měl asi tak dlouhý jako nohy. V kožené větrovce se zdála jeho ramena silná, ale úzká a skleslá. Ale mně připadalo, že se v náčelníkovi harmonicky slévají nejfotogeničtější rysy Bucka Jonese, Kena Maynarda a Toma Mixe.

Každé odpoledne, jakmile se natolik setmělo, aby se prohrávající mužstvo mělo nač vymlouvat, když nechytlo při baseballe celou řadu měkce odpálených míčů nebo při ragby nějakou tu přihrávku před brankou, jsme se my Komančové s naprostou důvěrou a sobectvím obraceli k náčelníkově vypravěčskému nadání. V tu dobu jsme už byli obyčejně jedno rozpálené, podrážděné klubko a bojovali jsme mezi sebou – buď pěstmi nebo pronikavými hlasy – o ta místa v autobusu, která byla nejbliž u náčelníka. (V autobuse byly dvě souběžné řady vycpaných sedadel. Levá řada měla o tři sedadla víc – která byla nejlepší z celého autobusu – a sahala až k řidičově profilu.) Náčelník si vylezl do autobusu, teprv až jsme se usadili my. Pak si sedl obkročmo obráceně na sedadlo pro řidiče a svým pisklavým, ale modulovaným tenorem nám přednesl další pokračování „Smějícího se muže“. Jak jednou začal vyprávět, náš zájem neutuchl, dokud náčelník neskončil. „Smějící se muž“ byl pro takového Komanče přesně to pravé. A měl i klasickou velikost. Byl to příběh, který měl tendenci táhnout se do šíře, a přesto byl v podstatě přenosný. Člověk si ho vždycky mohl odnést s sebou a zrekapitulovat si ho, když seděl ve vaně a vypouštěl vodu.

Smějící se muž byl jediný syn bohatých misionářských manželů, kterého v mládí unesli čínští bandité. Když bohatí misionářští manželé odmítli (z náboženského přesvědčení) zaplatit za syna výkupné, vložili bandité, které to navýsost podráždilo, hošíčkovu hlavičku do truhlářského svěráku a otočili příslušnou pákou několikrát doprava. Oběť této nezvyklé procedury dorostla v muže s holou šiřatou hlavou a obličejem, jenž měl pod nosem místo úst obrovský oválný otvor. Nos sám se skládal ze dvou masem zarostlých dírek. To mělo za následek, že když Smějící se muž dýchal, roz-

tahovala a stahovala se ta ohyzdná žalostná díra pod jeho nosem jako (alespoň jak si to představuji) nějaká obludná vakuola. Dýchací metody Smějícího se muže nám náčelník spíš předvedl, než vysvětlil. Lidi, kteří Smějícího se muže neznali, při pohledu na jeho strašný obličej omdlévali. Známi se mu vyhýbali. Ale banditi mu kupodivu dovolovali potloukat se kolem jejich hlavního stanu – pokud ovšem měl obličej zakrytý bledě rudou lehkou maskou z makových okvětních lístků. Masky nejen chránily bandity před pohledem na tvář jejich schovance, ale zároveň je neustále upozorňovala, kde Smějící se muž právě mešká, neboť páchl opiem.

Smějící se muž se každé ráno, jsa naprosto osamělý, odkradl (pohyboval se na nohou půvabně jako kočka) do hustého lesa, který obklopoval skryš banditů. Tam se spřátelil s mnoha rozličnými zvířaty: se psy, s bílými myškami, orly, lvy, hroznější královskými či vlky. A navíc si vždycky sundal masku a tiše, melodicky s nimi rozmlouval jejich jazykem. Zvířata ho nepokládala za ohyzdného.

(Než se náčelník dostal s příběhem až sem, trvalo mu to několik měsíců. Od tohoto místa byl k naprostému uspokojení Komančů při svých pokračováních čím dál velkorysejší.)

Smějící se muž byl člověk, kterému stačilo jen přiložit ucho k zemi a v mžiku se zmocnil nejcennějších obchodních tajemství banditů. Ale neměl o nich valné mínění a hbitě si vytvořil vlastní, účinnější systém. Začal nejdříve v poměrně malém měřítku na vlastní pěst na čínském venkově a loupil, přepadával, a když to bylo nevyhnutelné, vraždil. Důmyslné zločinecké metody spolu s podivnou zálibou ve fair play mu brzy zajistily v srdci národa teplé místo. Jeho adoptivní rodiče (banditi, kteří byli původci toho, že se vrhl na zločineckou dráhu) byli kupodivu jedni z posledních, k jejichž sluchu se donesly jeho úspěchy. Když se tak stalo, začali nepřičetně žárlit. Jednou v noci se všichni vydali husím pochodem k posteli Smějícího se muže, a domnívajíce se, že se jim ho podařilo omámit a že spí hlubokým spánkem, začali bodat tělo pod pokrývkou mačetami. Ale ukázalo se, že jejich oběť se stala matkou náčelníka lupičů – což byla nepřijemná, hádavá osoba. Tato událost jen ještě víc podráždila touhu banditů po krvi Smějícího se muže, takže Smějící se muž byl nakonec nucen zamknout celou tlupu do hluboké, ale příjemně vyzdobené hrobky. Čas od času se jim podařilo uniknout a působit mu

jisté nepřijemnosti, ale on odmítal bandity zabít. (Tento rys v povaze Smějícího se muže mě málem doháněl k šílenství.)

Smějící se muž začal brzy pravidelně jezdit přes čínské hranice do Paříže ve Francii, kde se s rozkoší blýskal svým velkým, ale skromným géniem přímo před nosem Marcela Dufarge, mezinárodně proslulého detektiva a vtipného souchotináře. Z Dufarge a jeho dcery (byla to skvělá dívka, až na to, že měla sklony nosit mužské oblečení) se stali nejzavilejší nepřátelé Smějícího se muže. Znova a znova se oba pokoušeli nastražit Smějícímu se muži past. Smějící se muž obyčejně ze žertu dělal, jako že do ní leze, ale pak zmizel a často po sobě nezanechal ani ten nejnepravděpodobnější náznak své únikové metody. Jen tu a tam poslal pařížskou kanalizací posměšný lístek na rozloučenou, který Dufargeovi hbitě doplul k botě. Oba Dufargeovi trávili nesmírně času tím, že se cachтали v pařížských kanálech.

Smějící se muž brzy nashromáždil největší soukromý majetek na světě. Většinu věnoval anonymně mnichům místního kláštera, skromným asketům, kteří zasvětili život pěstování německých policejních ovčáků. Zbytek jmění proměnil v diamanty, které příležitostně spouštěl ve smaragdových schránkách do Černého moře. Jeho osobní potřeby byly nevelké. Živil se výhradně rýží a orlí krví a žil v malé chaloupce na bouřlivém pobřeží Tibetu, která měla pod zemí tělocvičnu a střelnici. S ním tam žili čtyři slepě mu oddaní druhové: hbitý šedý vlk, který se jmenoval Černá peruť, roztomilý trpaslík jménem Omba, mongolský obr jménem Hong, kterému běloši vypálili jazyk, a s nimi jedna nádherná euroasijská dívka, která měla značné zločinecké sklony, neboť ji k tomu vedla neopětovaná láska ke Smějícímu se muži a úzkostlivá starost o jeho bezpečí. Smějící se muž vydával své posádce rozkazy zpoza černého hedvábného závěsu. Ani Ombovi, tomu roztomilému trpaslíkovi, nebylo dovoleno spatřit tvář Smějícího se muže.

Neříkám, že to udělám, ale takhle bych mohl pokračovat celé hodiny a vodit čtenáře – když by to bylo nutné, třeba násilím – přes pařížskočínskou hranici a zpátky. Pohlížím na Smějícího se muže jako na jakéhosi svého velmi vznešeného předka – řekněme jako na jakéhosi Roberta E. Leea, jehož ctnosti ovšem ještě nebyly odhaleny. A tato představa je ještě skromná ve srovnání s tou, kterou jsem měl v roce 1928, kdy jsem se považoval nejen za přímého potomka Smějícího se muže, ale za jeho jediného pravoplatného žijícího potomka.

V roce 1928 jsem vůbec nebyl syn svých rodičů, nýbrž ďábelsky úskočný podvodník, který čeká na jejich sebemenší uklouznutí, aby mohl odhalit svou pravou totožnost – pokud možno, ale ne nezbyt-ně, bez použití násilí. Abych nezlomil srdce své nepravé matky, hod-lal jsem ji ve své podsvětní existenci vykázat nějakou neurčitou, avšak patřičně vznešenou hodnotu. Ale nejdůležitější pro mě v roce 1928 byla opatrnost. Hrát tu frašku s sebou. Čistit si zuby. Česat se. Za každou cenu potlačovat svůj přirozený odporný smích.

Po pravdě řečeno jsem nebyl jediným pravoplatným žijícím poto-mkem Smějícího se muže. V klubu bylo dvacet pět Komančů, čili dvacet pět pravoplatných žijících potomků Smějícího se muže; všich-ni jsme zlověstně kroužili na zapřenou po New Yorku a měřili si lift-boye jakožto potencionální úhlavní nepřátele, šeptali koutkem úst, ale plynule rozkazy do uší kokršpanělů a brali si ukazováčky na mušku čela učitelů počtů. A pořád jsme čekali a čekali, až se na-skytne nějaká pěkná příležitost, až budeme moci vzbudit hrůzu a ob-div v srdci nejbližšího smrtelníka.

Jednoho únorového odpoledne hned po zahájení komančské baseballové sezóny jsem v náčelníkově autobuse zpozoroval novin-ku. Nad zrcátkem u předního skla byla malá záramovaná fotografie děvčete, které mělo na sobě akademický talár a baret. Zdálo se mi, že se obrázek děvčete tlučs s povšechně chlapskou výzdobou autobusu, a rovnou jsem se náčelníka zeptal, kdo to je. Náčelník zprvu klič-koval, ale nakonec přiznal, že to je děvče. Zeptal jsem se ho, jak se to děvče jmenuje. Odpověděl zdráhavě: „Mary Hudsonová.“ Zeptal jsem se ho, jestli hraje ve filmu nebo něco. Odpověděl, že ne, že cho-dívala na Wellesley College. A dodal, jako by se pomalu rozpomínal, že Wellesley College je ohromně nóbl universita. Zeptal jsem se ho, proč že má v autobuse její fotku. Lehce pokrčil rameny a mně připa-dalo, že chce naznačit, že tam tu fotku má více méně z donucení.

Fotka zůstala po několik týdnů – ať už ji tam měl náčelník z do-nucení nebo náhodou – v autobuse. Nezmizela ani s obaly od čokolá-dy, ani se spadlými kousky mentolových bonbónů. Ale my Koman-čové jsme si na ni zvykli. Pomalu se začala proměňovat v něco tak nenápadného, jako je tachometr.

Jednou však zajel náčelník na Páté avenue s autobusem k okraji chodníku až někde u Šedesáté ulice, dobrý kilometr za naším base-

ballovým hřištěm. Nějakých dvacet spoluřidičů na zadních sedadlech žádalo okamžité vysvětlení, ale náčelník žádné nepodal. Namísto toho prostě zaujal vypravěčskou pozici a předčasně se pustil do čerstvého pokračování „Smějícího se muže“. Sotva však začal, když tu někdo zaklepal na dvířka autobusu. Náčelník ten den reagoval jako blesk. Hodil sebou na sedadle doslova jako na obrtlíku, prudce trhl klikou u dveří a do autobusu vlezla dívka v bobřím kožichu.

Kdybych je měl bez rozmýšlení vyjmenovat, tak bych řekl, že jsem viděl v životě jenom tři dívky, které se mi na první pohled jevily jako nepopíratelné krasavice. Jedna byla hubená dívka v černých plavkách, která se na Jonesově pláži asi tak v roce 1936 hrozně hmoždila s rozvíráním oranžového deštníku. Druhá byla dívka na palubě lodi, která v roce 1939 podnikala okružní jízdu po Karibském moři a která hodila zapalovačem po delfinovi. A třetí byla náčelníková dívka Mary Hudsonová.

„Jdu moc pozdě?“ zeptala se náčelníka s úsměvem. Právě tak by se byla mohla zeptat, jestli je ošklivá.

„Ne,“ odpověděl náčelník. Poněkud vyjeveně pohlédl na Komanče poblíž svého sedadla a dal pokyn, aby jí v řadě udělali místo. Mary Hudsonová si sedla mezi mne a jednoho chlapce, který se jmenoval Edgar nevím jak dál, jehož strýček měl za nejlepšího přítele pašeráka alkoholu. Udělali jsme jí místa, co hrdlo ráčilo. Pak autobus s podivným amatérským trhnutím vyrazil vpřed. Všichni Komančové mlčeli.

Cestou k našemu obvyklému parkovišti se Mary Hudsonová nakláněla na sedadle kupředu a nadšeně podávala náčelníkovi výčet všech vlaků, které zmeškala, a udávala vlak, který nezmeškala; bydlela v Douglastonu na Long Islandu. Náčelník byl velmi nervózní. Nejen že se mu nepodařilo zúčastnit se rozhovoru; nedařilo se mu takřka poslouchat. Pamatuju se, že mu zůstal knoflík od řadicí páky v ruce.

Když jsme vystoupili z autobusu, držela se nás Mary Hudsonová jako klíště. Jsem si jist, že než jsme došli na baseballové hřiště, byl na obličejích všech Komančů výraz, který říkal, „některý holky prostě nevědí, kdy mají jít domů“. A k dovršení všeho projevila Mary Hudsonová, právě když jsem s ještě jedním Komančem házel mincí, které mužstvo půjde první do pole, toužebné přání zahrát si s námi. Reak-

ce nemohla být jasnější. Zatímco předtím jsme my Komančové na její ženskost jenom zírali, teď jsme ji propalovali pohledy. Oplatila nám úsměvem. Kapánek nás to vyvedlo z míry. Pak se toho ujal náčelník a prozradil na sebe rys neschopnosti, který do té doby dobře skrýval. Vzal si Mary Hudsonovou stranou, aby Komančové neslyšeli, a zdálo se, že s ní vážně a rozumně promlouvá. Mary Hudsonová ho posléze přerušila a její hlas slyšeli Komančové dokonale: „Ale já chci,“ řekla, „já chci taky hrát!“ Náčelník kývl hlavou a zkusil to znova. Ukázal k hřišti, které bylo rozbahněné a hrbolaté. Zvedl pátku, ukázal, jak je těžká. „To je mi jedno,“ řekla Mary Hudsonová zřetelně, „jela jsem celou tu cestu až do New Yorku – k zubaři – a budu hrát.“ Náčelník znova pokýval hlavou, ale vzdal se. Přešel opatrně k základní metě, kde čekali Smělci a Válečníci, obě komančská mužstva, a podíval se na mě. Byl jsem kapitánem Válečníků. Vyslovil jméno našeho normálního středáka, který ležel doma nemocný, a navrhl, aby Mary Hudsonová zaujala jeho místo. Odpověděl jsem, že žádného středáka nepotřebuju. Náčelník se mě zeptal, jak to, k sakru, že nepotřebuju žádného středáka. Zděsil jsem se. Bylo to poprvé, kdy jsem slyšel náčelníka zaklít. Navíc jsem cítil, že se Mary Hudsonová na mě usmívá. Abych se nedal jen tak, sebral jsem kámen a hodil ho na strom.

První jsme šli do pole my. Během první směny nešel na středáka ani jeden míč. Ze svého postavení na první metě jsem se tu a tam ohlédl. Mary Hudsonová na mě pokaždé vesele zamávala. Na ruce měla zadáckou rukavici, kterou si vybrala a nedala si ji vymluvit. Byl to příšerný pohled.

Mary Hudsonová měla pátkovat v řadách Válečníků. Když jsem ji o tom uspořádání zpravil, trochu se ušklíbla a řekla: „Tak sebou hod'te.“ Po pravdě řečeno se zdálo, že sebou opravdu házíme. Dostala se k pálce už v první směně. Svlékla si na to bobří kožíšek i zadáckou rukavici a vykročila k metě v tmavohnědých šatech. Když jsem jí podal pátku, tak se mě zeptala, proč je tak těžká. Náčelník opustil stanoviště rozhodčího za nadhazovačem a přešel starostlivě kupředu. Řekl Mary Hudsonové, aby si položila konec pátky na pravé rameno. „Vždyť já jo,“ odpověděla. Pak jí řekl, aby pátku nesisvala příliš pevně. „Vždyť já ne,“ odpověděla. Pak jí řekl, aby se dívala přímo na míč. „Ano,“ odpověděla. „Jdi mi z cesty.“ Rozmáchla se mocně po prvním míči a odpálila ho až za levého hráče v poli.

Normálně by to stačilo na doběhnutí ke druhé metě, ale Mary Hudsonová doběhla až ke třetí – a pohodlně.

Když polevil můj údiv, pak má hrůza a pak má radost, podíval jsem se na náčelníka. Zdálo se, že za nadhazovačem nestojí, ale spíš se za ním vznáší. Byl to dokonale šťastný člověk. Mary Hudsonová na mě ze třetí mety zamávala. Zamával jsem jí taky. Byl bych jí nedokázal nezamávat, ani kdybych byl chtěl. Ať držela pátku, jak chtěla, bylo to děvče, které prostě umělo na člověka ze třetí mety zamávat.

Po celý zbytek zápasu doběhla na některou metu pokaždé, kdy se dostala k pálce. Zdálo se, že z jakéhosi důvodu nemá ráda první metu; tam ji nic nedokázalo udržet. Aspoň třikrát se jí podařilo doběhnout rovnou na druhou. Její hra v poli byla hrozná, ale udělali jsme tolik přeběhů, že jsme to skoro ani nepozorovali. Myslím, že by jí to bývalo šlo líp, kdyby bývala chytala míč do čehokoliv jiného kromě té zadácké rukavice. Ale nechtěla ji stáhnout. Prohlásila, že je moc roztomilá.

Po celý měsíc nebo tak nějak hrála s Komančí baseball několikrát týdně, zřejmě po každé návštěvě u zubaře. Některé odpoledne přišla k autobusu včas, někdy se zpozdlila. Někdy jí v autobuse nepřestávala jet pusa, někdy prostě seděla a kouřila své cigarety značky Tareyton (s korkovým náústkem). Když vedle ní v autobuse člověk seděl, voněla nádherným parfémem.

Jednoho zajímavého dne v dubnu nás náčelník jako obvykle nabral u Sto deváté ulice a Amsterdam Avenue a pak obrátil naložený autobus u Sto desáté ulice k východu a rozjel se zkušeně po Páté avenue. Ale vlasy měl mokré a ulízané a místo kožené větrovky měl kabát, a tak jsem se pochopitelně domníval, že k nám má přistoupit Mary Hudsonová. Když jsem přefrčeli kolem našeho vchodu do parku, byl jsem si tím jist. Náčelník zaparkoval autobus na příslušném rohu v Šedesátých ulicích. Potom, aby Komančům uběhl bezbolestně čas, se posadil obkročmo na sedadle čelem k nám a vybalil nové pokračování „Smějícího se muže“. Pamatuju se na toto pokračování do nejmenší podrobnosti a musím ho tedy krátce načrtnout.

Vinou řady událostí se nejlepší přítel Smějícího se muže, jeho šedý vlk Černá peruť, ocitl ve fyzické i duševní pasti, kterou nastra-

žili Dufargeové. Dufargeovi, kteří věděli, jaký má Smějící se muž obrovský smysl pro loajalitu, nabídli svobodu Černé perutě výměnou za svobodu Smějícího se muže. Smějící se muž na tyto podmínky naprosto důvěřivě přistoupil. (Některé méně důležité složky jeho génia často poněkud tajuplně selhávaly.) Bylo rozhodnuto, že Smějící se muž se s Dufargeovými sejde o půlnoci v určené části hustého hvozdů, který obklopuje Paříž, a že tam bude za měsíčního svitu Černé peruti vrácena svoboda. Dufargeovi však neměli v úmyslu pustit Černou perutě, které se báli a kterou nenáviděli. Tu noc, kdy se měla tato transakce provést, přivázali v lese místo Černé peruti jiného vlka, kterému přebarvili levou zadní nohu na sněhobílo, aby vypadala jako packa Černé perutě.

Ale se dvěma věcmi Dufargeovi nepočítali: s citlivostí Smějícího se muže a s jeho znalostí řeči šedých vlků. Jakmile se dal od Dufargeovy dcery přivázat osnatým drátem ke stromu, pocítil Smějící se muž nutkání pozvednout svůj krásný melodický hlas a několika slovy se rozloučit se svým domnělým starým přítelem. Na podvrženého vlka, který stál v záři měsíčního svitu o několik metrů dál, udělalo dojem, že tento cizí člověk ovládá jeho řeč, a tak chvíli zdvořile naslouchal posledním radám, osobním i odborným, jež mu Smějící se muž udílel. Posléze však začal být netrpělivý a začal přeshlapovat z tlapy na tlapu. Potom z ničeho nic dosti nevlídně Smějícího se muže přerušil a sdělil mu, že se za prvé nejmenuje ani Temná perutě, ani Černá perutě, ani Šedá tlapa a vůbec nijak tak, ale že se jmenuje Armand, za druhé že nikdy v žádné Číně nebyl a nemá nejmenší úmysl tam běžet.

Smějící se muž, který se patřičně rozzuřil, si jazykem odhrnul masku a vystavil v měsíčním světle odhalenou tvář Dufargeovým. Mlle. Dufargeová reagovala tím, že omdlela. Její otec měl větší štěstí. Měl v tom okamžiku náhodou jeden ze svých záchvatů kašle, a proto unikl smrtelnému odhalení. Když ho záchvat kašle přešel a on viděl, že jeho dcera leží na zádech na měsícem ozářené zemi, dal si dvě a dvě dohromady. Zacláněje si rukou oči, vypálil ze své automatické pistole plný zásobník směrem, odkud se ozývalo těžké, sípavé oddechování Smějícího se muže. V tom místě pokračování končilo.

Náčelník vytáhl z kapsy své dolarové cibule, podíval se na ně, pak se prudce otočil na sedátko a nastartoval. Podíval jsem se na své hodinky. Bylo skoro půl páté. Když se dal autobus do pohybu, ze-

ptal jsem se náčelníka, jestli nepočká na Mary Hudsonovou. Neodpověděl mi, a než jsem mohl otázku zopakovat, zaklonil hlavu a řekl na adresu nás všech: „Co kdybyste byli v tom autobuse chvíli zti-cha.“ Rozkaz byl v postatě nesmyslný, ať jím myslel cokoli. Byli jsme už předtím jako pěny. Skoro všichni přemýšleli o situaci, v jaké zůstal Smějící se muž. Ne že bychom si o něj dělali starosti – na to jsme mu příliš věřili –, ale okamžiky, kdy byl ve velikém nebezpečí, jsme nedokázali přijímat klidně.

To odpoledne jsem někdy ve třetí nebo čtvrté směně našeho zápa-su zahlédl z první mety Mary Hudsonovou. Seděla na lavičce asi sto metrů od mé levé ruky, vklíněná mezi dvě bony s dětskými kočárky. Měla na sobě svůj bobří kožíšek, kouřila cigaretu a zdálo se, že se dívá na zápas. Můj objev mě vzrušil a tak jsem tu zprávu křikl náčelníkovi, který stál za nadhazovačem. Byl u mě jedna dvě, i když zrovna neutíkal. „Kde?“ zeptal se. Znova jsem ukázal. Na okamžik se zadíval správným směrem, pak řekl, že se hned vrátí, a odešel ze hřiště. Odcházel pomalu, rozepínaje si kabát a strkaje ruce do kapes u kalhot. Posadil jsem se na první metu a díval jsem se. Než náčelník došel k Mary Hudsonové, měl už kabát zase upnutý a ruce mu vise-ly podél těla.

Stál nad ní asi tak pět minut a zřejmě mluvil. Mary Hudsonová pak vstala a oba dva kráčeli k baseballovému hřišti. Při chůzi nemlu-vili, ani se na sebe nedívali. Když došli k hřišti, zaujal náčelník své postavení za nadhazovačem. Křikl jsem na něj: „Vona nebude hrát?“ Odpověděl mi, abych kryl pořádně metu. Kryl jsem tedy pořádně metu a pozoroval Mary Hudsonovou. S rukama v kapsách bobřího kožichu došla pomalu za základní metu a nakonec si sedla na lavič-ku pro hráče, která stála, kde neměla, hned za třetí metou. Zapálila si cigaretu a přehodila nohu přes nohu.

Když pátkovali Válečníci, přešel jsem k lavičce a zeptal se Mary Hudsonové, jestli si má chuť zahrát na levé straně v poli. Zavrtěla hlavou. Zeptal jsem se jí, jestli je nachlazená. Znova zavrtěla hlavou. Řekl jsem jí, že na levé straně v poli nikoho nemám. Řekl jsem, že je-den kluk musí hrát jak za středáka, tak za levého hráče v poli. Tyto mé informace nevyvolaly žádnou odpověď. Vyhodil jsem svou ru-kavici hráče u první mety do vzduchu a snažil jsem se ji zachytit hlavou, ale spadla mi do kaluže bláta. Otřel jsem ji o kalhoty a zeptal se Mary Hudsonové, jestli by k nám někdy nechtěla přijít na večeri.

Řekl jsem jí, že náčelník k nám chodí často. „Dej mi pokoj, prosím tě.“ Zůstal jsem na ni koukat, ale pak jsem odešel k lavičce Válečníků, vytáhl jsem si z kapsy mandarínku a vyhodil ji do vzduchu. Asi v polovině cesty za autovou čarou u třetí mety jsem se otočil a pokračoval pozpátku, přitom jsem se díval na Mary Hudsonovou a držel jsem v ruce mandarínku. Neměl jsem ponětí, co se mezi Mary Hudsonovou a náčelníkem stalo (a dodnes nevím, jenom jsem to tak trochu instinktivně vytušil), ale přesto jsem si byl naprosto jistý, že Mary Hudsonová navždycky odpadla z mužstva Komančů. Byla to taková ta naprostá jistota, přestože nevyplývala z nějakých faktů, která dokáže proměnit chůzi pozpátku v záležitost riskantnější než obvykle, a tak jsem vrazil rovnou do dětského kočárku.

Po další směně už nebylo na hru v poli dost dobře vidět. Zápas se nedohrál a my začali sbírat výzbroj. Když jsem se naposledy pořádně podíval na Mary Hudsonovou, stála u třetí mety a plakala. Náčelník ji držel za rukáv bobřího kožíšku, ale ona se mu vytrhla. Utíkala pryč z hřiště na betonovou cestičku a utíkala a utíkala, až mi zmizela z dohledu. Náčelník za ní nešel. Jenom stál a díval se; šel jsem k němu a zeptal jsem se ho, jestli se s Mary Hudsonovou pohádali. Odpověděl mi, abych si zastrčil košili do kalhot.

Několik desítek posledních metrů k místu, kde parkoval náš autobus, Komančové jako obvykle utíkali, strkali se a snažili se dát jeden druhému nelsona, ale všichni se těšili, že už zase dojde na „Smějícího se muže“. Jak jsme pádili přes Pátou avenue, někdo upustil rezervní nebo svlečený svetr, já jsem o něj zakopl a natáhl se. Dolítl jsem k autobusu, ale to už byla nejlepší místa obsazená a já si musel sednout doprostřed. Otrávený, že jsem takhle dopadl, jsem šťouchl jednoho kluka, který seděl po mé pravici, loktem do žeber, pak jsem otočil obličej a díval se, jak náčelník přechází Pátou. Venku ještě nebyla tma, ale už nastávalo podvečerní šero. Náčelník přecházel s vyhrnutým límcem u kabátu soustředěně ulici, pálky pod levou paží. Jeho černé vlasy, které měl odpoledne mokré a ulízané, byly už suché a vlály mu. Pamatuju, že mi bylo náčelníka líto, že nemá rukavice.

Když vlezl dovnitř, bylo v autobuse jako obvykle ticho – aspoň poměrně –, asi jako když v divadle zhašejí světla. Všichni spěšně dokončovali šepem své hovory nebo jich úplně zanechali. Přesto první věta, kterou náčelník řekl, zněla: „Tak dost randálu, nebo se

nebude povídat.“ V okamžiku zavládlo v autobuse naprosté ticho, takže náčelník neměl na vybranou a musel zaujmout svou vypravěčskou pozici. Když tak učinil, vytáhl si kapesník a pečlivě se vysmrkal, nejdřív jednu díрку, pak druhou. Pozorovali jsme ho trpělivě, a dokonce s jistou dávkou diváckého zájmu. Když už kapesník nepotřeboval, složil ho úhledně na čtvrtinu a strčil ho zpátky do kapsy. Pak nám předložil další pokračování „Smějícího se muže“. Od začátku až do konce netrvalo celé děle než pět minut.

Čtyři z Dufargeových kulek zasáhly Smějícího se muže, z toho dvě přímo do srdce. Když Dufarge, který si pořád ještě zakrýval oči před pohledem na tvář Smějícího se muže, uslyšel z míst, kam mířil, podivný smrtelný vzdech, měl náramnou radost. Jeho černé srdce divoce zabušilo a on pospíšil ke své omdlelé dceři a přivedl ji k vědomí. Oba dva byli bez sebe radostí a s odvahou hodnou zbabělců se odhodlali podívat se na Smějícího se muže. Měl hlavu sklopenou, jako by byl mrtvý, a brada mu spočívala na zkrvavené hrudi. Otec s dcerou pomalu, dychtivě popošli blíž, aby se přesvědčili o svém zkázonosném díle. Ale čekalo je pěkné překvapení. Smějící se muž, který nebyl zdaleka mrtvý, se mezitím pilně snažil stahovat své žaludeční svaly. Jakmile se Dufargeovi přiblížili na dostřel, zvedl najednou obličej, strašlivě se zasmál a pečlivě, přímo pedantsky přesně vyvrhl všechny čtyři kulky. Tento výkon zapůsobil na Dufargeovy tak silně, že jim doslova puklo srdce a svalili se Smějícímu se muži u nohou mrtvi. (Když už toto pokračování mělo být stejně krátké, tak mohlo na tomto místě skončit; Komančové by se byli s náhlou smrtí Dufargeových dovedli vyrovnat. Ale ono tam nekončilo.) Dny plynuly a Smějící se muž stál přivázan ke stromu ostnatým drátem a u jeho nohou se mu rozkládali Dufargeovi. Silně krvácel a neměl přísun čerstvé orlí krve, takže v životě nebyl blíže smrti. Jednoho dne se však obrátil ochraptělým, ale výmluvným hlasem o pomoc k lesním zvířatům. Poslal je, aby přivedli Ombu, toho roztomilého trpaslíka. A oni ho přivedli. Ale cesta přes pařížskočínskou hranici a zpátky trvala dlouho, a než se Omba objevil na scéně s lékařskou brašnou a čerstvou zásobou orlí krve, byl už Smějící se muž v agónii. Ombův první milosrdný čin byl, že vzal masku svého pána, která spadla na torzo Mlle. Dufargeové, jež se hemžilo všelijakou havětí. Omba přikryl maskou ohyždnou tvář Smějícího se muže a pak se mu jal ošetřovat rány.

Když se oči Smějícího se muže konečně otevřely, pozvedl Omba nedočkavě fiólku s orlí krví k masce. Ale Smějící se muž se nenapil. Namísto toho pronesl slabým hlasem jméno své milované Černé perutě. Omba sklonil poněkud svou znetvořenou hlavu a prozradil svému pánovi, že Dufargeovi Černou perut' zabili. Ze Smějícího se muže se vydral zvláštní, srdcervoucí vzdech nezměrného zármutku. Sáhl malátně po fióle s orlí krví a rozmáčkl ji v ruce. Ta trocha krve, co mu zbývala, mu crčela tenkým pramínkem po zápěstí. Poručil Ombovi, aby odvrátil pohled, a Omba ho vzlykaje uposlechl. Pak Smějící se muž vykonal svůj poslední čin. Stáhl masku a obrátil tvář ke krví zbrocené zemi.

Tady příběh samozřejmě končil. (Nadobro a definitivně.) Náčelník nastartoval autobus. Billy Walsh, který byl nejmladší z Komanců a seděl přes uličku naproti mně, se rozplakal. Nikdo z nás mu neřekl, aby byl zticha. Vzpomínám si, že mně se chvěla kolena.

Když jsem za několik minut vystoupil z náčelníkova autobusu, první věc, kterou jsem náhodou uviděl, byl kousek červeného hedvábného papíru, který se plácal ve větru u paty pouliční svítilny. Vypadal jako něčí maska z makových okvětních lístků. Přišel jsem domů a zuby mi samy od sebe cvakaly, a tak mi poručili, abych šel hned do postele.

Vynálezce a herečka

V domě přes uličku bydlel chlapec a chlapcovy dvě starší sestry. Jim je měl někdy rád a někdy si zas říkal, že ho nic horšího nemohlo potkat, protože ustavičně chodili na jeho dvorek, jako by to byl taky jejich dvorek.

Rodina měla příjmení Shehady a sestry říkaly chlapci Paddy; Paddy říkal větší sestřičce Bellie, což nenáviděla, protože se jmenovala Belle, a menší říkal Daze, ačkoli jí měl správně říkat Daisy. Belle se pořád přestrojovala do matčiných odložených šatů a kdekoho se ptala, jestli se aspoň trochu podobá Avě Gardnerové nebo Marilyn Monroeové nebo vůbec nějaké ženě, kterou nedávno viděla na plátně kina, a to dá rozum, že se nepodobala žádné. Belle se podobala pořád jen Belle a ta se nepodobala pražádnému stvoření na po-

vrchu zemském, jež by si nějaký mládenec třeba i z dálky mohl splést s děvčetem. A přece po ničem jiném netoužila než být děvčetem, ohromně velikým děvčetem jako Marilyn.

Paddy jednou přišel na dvorek a povídá: „Hádej, Jime, čím bude Bellie.“

„Jak mám prosím tě vědět, čím bude?“ povídá Jim. Vždycky ho trochu překvapilo a namíchlo, jak Paddy z ničeho nic člověka přepadl a tím svým pištivým, nervózním hlasem vybafl nějakou pitomou otázku. Párkrát se Jimovi stalo, že zaslechl Paddyho hlas zrovna ve chvíli, kdy se chystal něco vynalézt, a to sebou vždycky pořádně škulbl, ale poslední dobou, je to přibližně rok, sebou už neškube, ani ho to nijak zvlášť nemíchá.

„Herečkou,“ povídá Paddy. „Chce jít k divadlu. Daze s ní ale nepůjde.“

Jim odstraňoval přischlé, černé slupky z ořechů, které spadaly se stromu na zadním dvoře. Jakmile ořech zbavíte slupky, můžete přikročit k další operaci: rozbít jej kladivem. Byly to tvrdé ořechy, ale co na tom. Jak jednou rozlouskneš tvrdou skořápku, objeví se jádro, jádro uspořádané tak dokonale, že jakživ nepochopíš, jak to mohl někdo dát tak pěkně dohromady a jak vůbec něco takového vykoulmal. A to jádro bylo největší pochoutkou pod sluncem. To právě Jimovi stálo za tu námahu a vůbec nelitoval, že si přitom od slupek začerní ruce.

Byl to starý strom. Rok co rok dával hromadu plodů. V garáži se válely ořechy ještě od loňska a od předloňska. Jimova matka jednou navrhla, že s nimi zatopí, když jich je taková spousta a nikdo o ně nestojí, ale Jim jí řekl, že je chce. Prý je očistí a sní, ale dlouho se k tomu neměl a matka patrně tu a tam nějaké spálila. Hořely báječně, ale topit jimi, to se Jimovi nelíbilo. Schovával slupky a prázdné ořechy do krabice a nosil je matce, aby je pálila, ale pálit celé ořechy, to mu bylo líto. Takové věci se prostě nepálí.

„Co to děláš?“ zeptal se Paddy.

„Čistím tady ty ořechy,“ odpověděl Jim.

Paddy viděl Jima nevíme kolikrát, jak čistí ořechy, ale pokaždé se ptal znovu, jako by Jima podezíral, že chce okouknout jejich strukturu a podle toho vynalézt něco, na čem rázem nesmírně zbohatne. Jim pokaždé odpověděl, jako by dostal zbrusu novou otázku.

„Můžu ti pomoci?“ zeptal se Paddy.

„Jistě, ale umažeš si ruce.“

„Mně je to fuk.“

Paddy Shehady se tedy na Jimově zadním dvorku posadil pod strom a začal oloupávat ořech. „Kolik jich vlastně máš?“ vyzvídal.

„Je jich tam skoro půl garáže,“ povídá Jim.

„To je chceš všechny oloupat?“

„No, pár jich oloupu a dám si je stranou,“ řekl Jim, „a až je budu chtít louskat, budu je mít čistý a pěkně při ruce. Když je roztloukáš se slupkou, tak je pořádně neroztlučeš a z jádra ti moc nezbyde.“

„Můžu si tenhle oloupat a sníst jádro?“ zeptal se Paddy.

„To víš, že jo,“ řekl Jim. „Ale neprašti se do ruky.“

Paddy se už dvakrát notně praštil do ruky, jednou tak ošklivě, že sama paní Shehadyová vyběhla na dvorek – jako by nestačily ty dvě holky s Paddym, teď ještě jejich matka sem poleze! – a vyzvala Jima, aby jí řekl, co přesně Paddy dělal, že si tak ublížil. Jim jí to řekl a ona se ho zeptala, jestli je maminka doma, a on jí řekl, že ne, a pak se ho zeptala, jestli ví, jak mu za války zabili tatínka a jak se tenkrát maminka nehnula bůhvíjak dlouho z baráku a jeho že vůbec nepouštěla ven. Paní Shehadyová byla mohutná ženská, skoro jako zápasníci, které Jim viděl loni v létě na zábavní produkci výročního trhu, jenže u ní to byl skoro samý tuk. A přitom byla nervózní a do omrzení opakovala, že je zvědavá, kdy zas bude tak lacino, jak bejvalo.

Jednou Jim slyšel paní Shehadyovou, jak se na to ptá jeho maminky, a maminka jí řekla, to že opravdu neví, což paní Shehadyovou nijak zvlášť neuspokojilo a dlouho jí nic nenapadalo, na co by se zeptala. Když tenkrát přišla kvůli Paddyho ruce, Jim jí řekl, že se Paddy praštil při roztloukání ořechů. Potom vyzvíдалa, jestli Jim Paddyho nepřistrčil, a to Jima namíchlo a řekl jí, že Paddyho nejen nepřistrčil, ale dokonce Paddymu aspoň desetkrát předvedl, jak má ořechy louskat, aby se přitom nepraštil do ruky.

Jenže Paddy se vždycky praštil do ruky, aspoň trochu. Tehdy, když se praštil tak ošklivě, vyskočil, rozvrěstěl se, dupal a povykoval: „Rozmlátil jsem si ruku! Na cucky jsem si rozmlátil ruku!“ Nepřestával rukou třepat a poskakoval a pobíhal dokolečka, až se zhroutil a žalostně rozbřečel. Nakonec začal Jimovi nadávat a obviňovat ho, že za to může on, a pak se rozběhl domů. Daleko běžet nemusel a Jim slyšel, jak bulí a žaluje mamince, a slyšel jeho maminku, jak se ho všelijakými pitomými řečmi snaží uchlácholit.

„Neprašším se do ruky, neboj,“ řekl teď Paddy. „Že prej bude něco jako Ava Gardnerová, víš? Namalovaná jako ona, víš, rozvalená na tygřích kožešinách. Víš, jak myslím? Teď tam leží na linoleu.“

„Na jakým linoleu?“

„V kuchyni,“ řekl Paddy. „Cvičí to. Do pokoje nesmí, tak to cvičí na linoleu. Sebrala prázdnou škatuli od Kvakerových vloček a tu má jako polštář. Řekla Daze, aby na ni něco mluvila, tak na ni Daze něco mluví a ona zkouší odpovídat, jako by byla Ava Gardnerová, chápeš?“

Paddy vzal ořech, který očistil – lajdácky samozřejmě –, položil jej na oblý kámen, velký asi jako vzrostlý lilek, podržel si jej palcem a ukazovákem a uchopil kladivo. Jim byl stále ve střehu, aby popřipadě přiskočil, kdyby hrozilo nebezpečí, že si Paddy zase ublíží. Paddy spustil kladivo a zasáhl ořech, ale nerozbil ho v půli, podél rýhy, kde je skořápka srostlá, jak mu to Jim kolikrát předváděl. Paddy tedy ořech zdolal, ale taky se trošinku praštil do prstů, ovšem ne moc, ne tolik, aby musel vyskakovat a brečet. Jenom odhodil kladivo, popadl do pravé ruky rozplácly ořech a levou třepal, dokud ho bolest nepřesla. Pak si to, co mu z ořechu zbývalo, přendal do druhé ruky a začal z té drti vybírat kousíčky, které by se ještě daly sníst.

Jim, aby neseděl jen tak naprázdno, si taky rozlouskl ořech a poslouchal, co mu Paddy povídá: „Bellie nechce bejt nějaká nula, co není ani slavná, ani krásná. Chce bejt bohatá a přitom nóbl, víš? Že prej když to bude každý den trochu cvičit, tak to dokáže. A Daze jí pomáhá, Daze pořád chodí z kuchyně a do kuchyně a mluví na ni jako její služebnictvo nebo jako mužský, co choděj k Avě Gardnerové na návštěvu, jako její staříckej otec nebo chudá sestřička a já nevím kdo ještě, a Bellie jí z toho linolea, jak na něm leží, odpovídá.“

„Co jí Daze říká?“ zeptal se Jim.

„No tak třeba,“ povídá Paddy, „jednou v kině bylo, jak Ava nebo která z těch ženských povídá své vlastní matičce: ‘Už tě víckrát nechci vidět,’ a přitom ta stará matička za ní přišla jen proto, aby jí řekla, že by měla jít domů, víš? Doma byli opuštění nebo co. No, a Daze přijde a řekne: ‘Ách, dceruško, pojd’ domů! Potřebujem tě!’ A Bellie jí na to řekne: ‘Před třemi lety jsi mě vyhnala do světa. Už tě víckrát nechci vidět. A takhle se spolu bavěj.’“

„Já ti tenhle roztluču,“ povídá Jim. Krásně ořech rozpůlil a pak ještě rozlouskl každou půlku zvlášť, takže se z nich daly vybrat ne-

porušené kusy jader. Podal je Paddymu a pak si další ořech roztloukl pro sebe.

„Půjde k divadlu,“ pokračoval Paddy. „Mám se tě prej zeptat, jestli by zatím nemohla použít garáž jako jeviště, víš?“

„Jakou garáž?“

„No, tuhle garáž,“ povídá Paddy. „My garáž nemáme, máme jenom kůlnu a ta je plná harampádí. Může jako jeviště použít vaši garáž?“

„Kdy?“

„No hned teď, kdyby to šlo,“ řekl Paddy. „Roztahuje se tam v kuchyni a mámě se to nelíbí. Pořád aby ji obcházela. Někdy si taky stoupne a poslouchá, co to holky vedou za řeči. Bellie říká, že jí to nejde, když tam máma pořád tak stojí a kroutí hlavou nad tím, co si povídají. Mám teda Bellie říct, že jo?“

„Beze všeho,“ povídá Jim.

Paddy vstal a rozeběhl se k domu naproti.

Nebyli to špatní sousedi, většinou to s nimi šlo, ale občas v nich viděl to nejhorší, co ho kdy potkalo, protože jim zaboha nemohl nic odmítnout, nemohl je požádat, aby za ním tolik nelezli – pokaždé mu totiž přetrhli myšlenku, myšlenku na něco, nač vlastně myslel pořád, totiž na vynálezy. Teď se ale těšil na Paddyho sestry, obzvlášť na Bellie, až ji uvidí, jak se cvičí na divadlo.

Šel ještě rychle obhlédnout garáž, zjistit, jak se hodí pro jeviště, jestli se tam dá něco vylepšit. V jednom koutě byl tučet, možná i víc, bedýnek od jablek, plných černých ořechů. V druhém koutě byly kusy starého polámaného nábytku, nějaké hrnce a pánve a několik krabic, do kterých byly nastrkány časopisy, knihy a podobné krámy.

Byl v garáži, když Paddy vsunul hlavu do dveří a řekl: „Bellie se ptá, jestli můžem dovnitř, Jime.“

„Beze všeho,“ řekl Jim.

Nato Paddy, Bellie a Daze vstoupili do garáže. Bellie byla odshora dolů v černém a nyně valila oči a snažila se tvářit smutně a zasněně jako Ava Gardnerová nebo jiná z těch dam, a Daze stála poblíž, vzhlížela k ní jednak s obdivem, jednak s rozpaky, neboť nevěděla, co si o ní má myslet.

„Tady někde bych si to představovala,“ pravila Bellie. „Tohle je, Jime, jako můj pokoj, víš? Tady ležím na tygrích kožešinách, v přepychu. Ale jsem smutná, protože mám tolik peněz a žádné děti. No,

a teď až si tu lehnu, někdo zaklepe na dveře. Bude to muž, který se o mně doslechl. Řeknu 'Ano?' a na to ty, Jime, vejdeš."

"Já?" řekl Jim. "To snad Paddy, ne? Já si tu radši sednu a budu loupat ořechy a koukat se, ne?"

"Bylo by mnohem lepší, kdybys to byl ty, Jime," pravila Bellie. "Daisy bude má služebná. Kdybych si přála vidět své tygry, tak mi je sem přivede, nebo kdybych dostala chuť na pár oříšků liči, tak mi je přinese na zlatém tácu."

"Já si tu sednu a budu koukat," řekl Jim.

"Mohu si lehnout na tohle staré kanape?" zeptala se Bellie.

"Beze všeho," řekl Jim.

Bellie se natáhla na pohovku a zesmutněla. Nevycházejíc ze své smutné nálady pravila: "Ty se postav tamhle, Daisy, a čekej, až tě požádám o tygry. Ty jdi ven, Paddy, a za chvílku zaklepej na dveře."

"Co mám říct, až přijdu?" zeptal se Paddy.

"Račte být slavná Madame Antoinette de la Tour?" předebrála mu Bellie.

"Která madame?" zeptal se Paddy.

"Antoinette," pravila Bellie smutně.

"Antoinette."

"De la Tour," řekla Bellie.

"De la Tour," opakoval Paddy. "Madame Antoinette de la Tour."

Paddy šel za dveře a Bellie se přichystala k nácvičku scény, avšak Paddy se vzápětí bez zaklepání vrátil.

"Co řeknu potom, Bellie?"

"Paddy!" pravila Bellie roztrpčeně. "Nechci, abys mi říkal Bellie. Jmenuju se Isabelle Shehadyová, ale změním samozřejmě své jméno na Belle Shadová. To přece zní senzačně, nemyslíš, Jime?"

"Belle Shadová?" řekl Jim. "Proč ne?"

"To máš jedno," povídá Paddy, "jen bych rád věděl, co mám říct, až řeknu to, cos mi řekla, abych řek!" Snažil se vzpomenout, co mu řekla. "A co mám vlastně říct nejdřív?"

"Dávej pozor, Paddy," řekla Bellie. "Jste Madame Antoinette de la Tour?"

"Dobrý," povídá Paddy. "A co řeknu pak?"

"No, nejdřív řekneš tohle," pravila Bellie, "a pak, až já ti na to něco řeknu, ty řekneš něco, co tě musí napadnout, až uslyšíš, co řeknu. Přece víš, jak to dělaj, ne? Tak pojd'te, dáme se do toho."

Paddy Shehady vyšel z garáže. Belle Shadová, jak chtěla být nazývána, se vpravila do patřičné nálady a Daze stála za pohovkou a snažila se brát celou věc vážně.

Paddy zaklepal na dveře.

„Ano?“ pravila Belle Shadová.

Paddy vstoupil. „Jste Madame Antoinette de la Tour?“ pravil. Belle Shadová na něj smutně pohlédla a pak s výrazem ještě žalostnějším než dosud pravila: „Ano, jsem.“

Paddy se podíval na Jima, ale Jim mu neřekl, jak dál, Jim jen civěl na Bellie. Paddy se tedy podíval na Daze, ale ani ta mu nepomohla. Daze se tvářila jak na pohřbu malého dítěte. A tak se Paddy obrátil znovu na Bellie.

„Přišel jsem z Arábie, abych vás navštívil,“ napověděla Belle Shadová svému bratru Paddymu.

„Přišel jsem z Arábie, abych vás navštívil,“ řekl Paddy.

„Z které části Arábie?“ pravila smutně Belle Shadová.

Ne, Paddymu opravdu nelze zazlívát, že nevěděl, jak dál, byl totiž v hrozném rozpoložení: jednak opravdu nevěděl, ze které části Arábie přichází, jednak si netroufal narušit kouzlo okamžiku.

„Z Bagdádu,“ pošeptala Belle Shadová.

„Z Bagdádu,“ řekl Paddy.

„To je velmi daleko,“ pravila Belle Shadová s ukrutným žalem v hlase, „Neboť, jak víte, toto je Paříž, a Paříž a Bagdád jsou velmi daleko od sebe.“

„Ano, to jsou,“ pravil Paddy. Pomalu do věci začínal pronikat a celkem byly slušné vyhlídky, že jako muž z Bagdádu obstojí. „Ale už jsem tady.“

„Měl jste příjemnou cestu?“ zeptala se Belle Shadová.

„Přijel jsem vlakem,“ řekl Paddy.

„Doufám, že se vám v lůžkovém vagónu dobře spalo,“ pravila Belle.

„Dobře jsem spal,“ řekl Paddy. „Doufám, že i vám se v lůžkovém vagónu dobře spalo.“

„Ó, byla jsem celý ten čas zde,“ pravila Belle. „Od Chuckova souboje jsem necestovala. Celý ten čas jsem trávila zde v Paříži, v tomto opuštěném zámku – jen se svými vzpomínkami.“

„Ó,“ pravil Paddy. Rychle přemýšlel, pak dostal nápad. „Jak se vůbec vede Chuckovi?“ zeptal se.

„Je mrtev,“ pravila Belle.

„A co jeho otec?“

„Mrtev.“

„Nemá bratra?“

„Ano, má bratříčka,“ pravila Belle.

„A co ten?“

„Umírá,“ pravila Belle. Zvrátila ruku, aby pokynula Daze. „Marie,“ pravila, „přiveď mi prosím mé tygry. Stýská se mi.“

„Ano, madam,“ pravila Daze.

Daze se spustila na kolena a po čtyřech se kolem pohovky připlazila k Belle Shadové, která se smutně zahleděla na tygry. Ruka jí sklesla na Dazinu hlavu.

„Moji ubozí, opuštění tygřici,“ pravila Belle.

„Já už bych se měl vrátit do Bagdádu,“ řekl Paddy.

Belle Shadová se náhle posadila, téměř zděšena. „Počkejte!“ zvolala.

„Mám už zpoždění,“ řekl Paddy. „To víte, než se zas člověk dostane do Bagdádu, to chvíli trvá.“

„Počkejte, počkejte!“ volala Belle. „Neopouštějte mne!“

„A proč?“

„Já také umírám.“

„Je to něco nakažlivého?“ zeptal se Paddy.

„Ne, ne!“ ujíšťovala ho Belle. „Je to hygienicky nezávadné, nic se vám nemůže stát.“

„Co vám tedy je?“ řekl Paddy.

„Zlomené srdce,“ pravila Belle.

„To abyste poslala pro doktora,“ řekl Paddy a rychle vypadl. Také Daze přestala dělat dva tygry, vstala a přešla k Jimovi. „Belle chce být slavná,“ řekla. „Dělá to ohromně, nemyslíš?“

Belle Shadová stále ještě hrála, stále umírala na zlomené srdce. Paddy se vrátil a chvíli se na ni díval. „Kdo je to Chuck, Bellie?“ zeptal se.

„Jsem Belle Shadová. Přestaň mi laskavě říkat Bellie, ano?“

„No dobře, ale kdo je to Chuck?“

„Kdokoli,“ pravila Belle. „Muž. Ve hře.“

„A tak,“ řekl Paddy.

Pak vyšli všichni na dvorek pod starý ořešák. Jim se posadil a začal oloupávat ořech. Paddy si k němu přisedl a po něm i Belle a Dai-

sy. Po celý zbytek odpoledne čistili, roztloukali a jedli ořechy a přitom si povídali o divadle nebo přímo o životě. Téměř už za tmy přišla odnaproti paní Shehadyová. Přišla si pro děti a taky na kousek řeči s Jimem.

„Copak dělá maminka?“ zeptala se.

„Děkuju, má se dobře,“ odpověděl Jim.

„A kdepak je?“ ptala se paní Shehadyová.

„Kde? Ještě se nevrátila z práce,“ řekl Jim.

„V obchodě?“

„V kanceláři v obchodě,“ řekl Jim.

„Já vždycky zapomenu,“ řekla paní Shehadyová. „Pracuje u Walpolů. To je přece nejlepší obchod ve městě. Řekni mamince, že jsem se na ni ptala.“

„Ano, paní Shehadyová,“ řekl Jim.

Potom všichni odešli do tmy.

Jim posbíral všechny slupky a skořápky, dal je do krabice a krabici odnesl ke krbu v obývacím pokoji. Celou tu dobu usilovně přemýšlel, co by tak šikovného vynalezl. Bylo teprve pět hodin, ale už bylo tma. Maminka se měla vrátit až kolem půl sedmé. Rozdělal v krbu oheň, usedl k oknu a díval se přes uličku na protější dům, na lidi v domě.

Pan Shehady byl doma z práce, dělal u Jihopacifické, a paní Shehadyová všechny shromáždila u stolu v jídelně. Nalévala polévku do hlubokých talířů a talíře jeden po druhém kladla před stolovníky.

Byla to dobrá rodina, měl ji rád – malý rozumný otec, velká nervózní matka, ne moc chytrý syn a dvě dcery; jedna chce jít k divadlu a být slavná a druhá neví, co chce dělat.

Mít je za sousedy, tak blízké sousedy, bylo většinou milé, ale někdy, když přemýšlel, když se právě snažil přijít na nějaký složitý báječný vynález a oni se kolem něho nahrnuli s těmi svými divnými řečmi a nápady, tu mu jejich vpád do jeho života připadal jako to nejhorší, co ho mohlo potkat.

„Já prostě musím něco vynalézt,“ říkal si Jim, ale dlouho nemohl na nic připadnout, protože mu ne a ne jít z hlavy Belle Shadová.

„Kdo tedy vynalezl ji,“ řekl si, „ten asi zažil pěkný překvapení.“

Předehra

Kovbojky kapitána Mayna Reida (1818 – 1883) ve zjednodušených překladech byly milovanou četbou ruských chlapců na počátku tohoto století, dávno poté, co povadla jejich americká sláva. Je-likož jsem uměl anglicky, mohl jsem si vychutnat jeho Bezhlavého jezdce v nezkráceném originále. Dva přátelé si vymění šaty, klobouky a koně, vrah si je splete a zabije nepravého – to je hlavní zámoitek téhle spletité zápletky. Vydání, které jsem měl já (zřejmě britské), zůstává na poličkách mé paměti v podobě baculaté knihy vázané v červeném plátně, s bledě šedým frontispisem, jehož lesk byl v době, kdy byla kniha nová, zamžen listem hedvábného papíru. Vidím, jak ten list zvolna hyne – nejprve se zmuchlal, potom odtrhl –, ale samotný obrázek, nepochybně zobrazující nebohého bratra Louisy Pointdexterové (a možná pár kojotů, pokud si ho nepletu se Smrtelným výstřelem, jiným Reidovým příběhem), byl tak dlouho vystaven oslnivému světlu mé představivosti, že je dnes dočista vybělený (avšak zázračně nahrazený zážitkem skutečné krajiny, jak jsem si všiml při překladu téhle kapitoly do ruštiny na jaře roku 1953, totiž pohledem z ranče, který jsme si toho roku pronajali: pustina s kaktusy a jukami, odkud k nám to ráno doléhalo žalostné volání křepelky – Gambelovy křepelky, mám dojem –, které mě zaplavilo pocitem nezasloužených splněných snů a odměn).

Nyní se seznámíme s mým bratrancem Jurikem, hubeňourem se sinalým obličejem, kulatou, nakrátko ostříhanou hlavou a jasnými šedými očima. Jako syn rozvedených rodičů, městský kluk bez venkovského domova, kterému se nikdy nedostalo péče vychovatelů, byl v mnoha ohledech jiný než já. Zimy trávil ve Varšavě u svého otce, barona Jevgenije Rausche von Traubenberg, vojenského velitele města, a léta v Batovu nebo ve Vyře, pokud ho jeho matka, moje výstřední tetička Nina, nevzala s sebou do nudných středoevropských lázní, kde chodila na dlouhé osamělé procházky, zanechávajíc ho péči poslíčků a pokojských. Na venkově Jurik dlouho spal a já ho vídával až po svém návratu před obědem, po čtyřech nebo pěti hodinách lovu motýlů. Od nejtělejšího dětství nevěděl, co je strach, ale byl choulostivý a k „přírodopisu“ přistupoval s nedůvěrou – za nic na světě by se nedotkl svěřejících se potvůrek, nesnesl by zábavné šimrání uvězněné žabky, tápající kolem sebe v pěsti jako člověk,

nebo nevtrávané laskání housenky stoupající po holé holeni. Sbíral malované olověné vojáčky – mně byli lhotejší, ale on znal jejich uniformy stejně dobře jako já motýly. Neuměl žádné míčové hry, neuměl hodit kamenem a taky neuměl plavat, jenže mi to nikdy neřekl, takže jednou, když jsme se pokoušeli přejít řeku po hromadě borovicových klád plovoucích na hladině u pily, se málem utopil, když mu pod nohama začal žbluňkat a otáčet se jeden kluzký kmen.

Poprvé jsme si jeden druhého uvědomili kolem Vánoc roku 1904 (mně bylo pět a půl, jemu sedm), ve Wiesbadenu: vzpomínám si, jak vyšel z krámků se suvenýry a běžel ke mně s přívěskem, ani ne třicetimetrou stříbrnou pistolkou, kterou se chtěl pochlubit, a zničehonic se rozplácl na chodníku. Když se ale zvedl ze země, nebrečel, nedbal ani na krvácející koleno a stále svíral v pěsti svou mrňavou zbraň. V létě roku 1909 nebo 1910 mě s nadšením zasvětil do dramatických možností románů Mayne Reida. Přečetl je v ruštině (kromě příjmení byl ve všem mnohem více ruský než já), a když se ohlížel po zápletkách, která by se dala sehrát, ochotně je kombinoval s Fenimorem Cooperem a svými vlastními plamennými výmysly. Já jsem na naše hry pohlížel s větší střízlivostí a hleděl jsem se držet scénáře. Inscenovali jsme je většinou v batovském parku, kde byly pěšiny ještě klikatější a osidnější než ve Vyře. Pro vzájemné pronásledování jsme používali pružinové pistole, které se značnou silou vystřelovaly tužkovité tyčinky (z jejichž mosazných špiček jsme chlapsky ukroutili ochranné přísavné kloboučky z gumy). Později přišly nejrůznější typy vzduchovek, z nichž se střílelo voskovými broky nebo malými chocholatými šipkami s nikoli smrtelnými, avšak dost bolestivými následky. Roku 1912 můj vychovatel Lenskij drze zabavil a zamkl impozantní, perletí vykládaný revolver, se kterým Jurik přijel a jímž jsme ještě stačili na cimprcamp rozstřílet víko od krabice na boty (jako předehru ke skutečnému terči, kartovému esu), které jsem střídavě drželi v džentlmenové vzdálenosti v zelené aleji, kde se prý před mnoha mlhavými lety odehrál souboj. Následující léto trávil se svou matkou ve Švýcarsku – kde nedlouho po jeho smrti (roku 1919), když se ubytovala ve stejném hotelu a dostala dokonce stejné apartmá, v němž bydleli onoho července, vnořila ruku do hlubin křesla pro zapadlou vlásenku a vytáhla ven trpasličího kyrysníka, bez koně, ale s nohama stále ještě svírajícíma neviditelného válečného oře.

Když k nám v červnu 1914 přijel na týdenní návštěvu (to mu bylo šestnáct a půl, zatímco mně patnáct, a ten rozdíl začínal být patrný), okamžitě, jakmile jsme se octlí sami v zahradě, ležérně vytáhl z elegantního stříbrného pouzdra jantarově zežloutlou cigaretu. Vybidl mě, abych si všiml pozlacené vnitřní strany se vzorečkem $3 \times 4 = 12$, vyrytým na paměť tří nocí, které konečně strávil s hraběnkou G. Momentálně byl zamilován do mladé manželky starého generála v Helsinkách a do dcery kapitána v Gatčině. Propadal jsem divné beznaději, když jsem sledoval každý nový projev jeho světáctví. „Kde si mohu zavolat – myslím soukromě?“ zeptal se. Zavedl jsem ho tedy kolem pěti topolů a staré vyschlé studny (z níž nás pár let předtím vytáhl s pomocí lana tři vyděšení zahradníci) do chodby v křídle pro služebnictvo, kam z lákavých okenních říms doléhalo vrkání holubů a kde na stěně označované sluncem visel nejvzdálenější a nejstarší z telefonů, které jsme měli v našem venkovském domě, krabícovité monstrum, jehož klikou se muselo řinčivě zatočit, aby se na druhém konci ozval tichý hlas telefonisty. Jurik byl teď ještě uvolněnější a přátelštější než onen lovec mustangů z dřívějších let. Seděl na stole z hrubých prken, komíhal dlouhýma nohama a klábosil se služebnictvem (což jsem já nesměl a vlastně ani neuměl) – se staříčkým komorníkem s licousy, jehož jsem do té doby nikdy neviděl se smát, nebo s kuchyňským sukničkářem, jehož holého krku a nestoudného pohledu jsem si všiml teprve až tehdy. Jakmile Jurik dokončil svůj třetí mezistátní hovor (se směsicí úlevy a úděsu jsem si všiml, jak je jeho francouzština hrozná), vypravili jsme se po svých do vesnického koloniálu, kam bych jinak nezamířil ani ve snu, natož abych tam koupil půl kila slunečnicových semínek. Po celou dobu, co jsme se courali zpátky, mezi podvečerními motýly chystajícími se na kutě, jsme žvýkali a plivali, přičemž mi předváděl, jak to dělat na způsob běžícího pásu: rozpulte semínko mezi stoličkami napravo, jazykem uvolněte jádro, vyplivněte půlky slupky, přesuňte měkké jádro ke stoličkám nalevo a žvýkejte, zatímco se začíná zpracovávat další semeno, které již bylo načato na pravé straně. Když už je řeč o pravici, přiznal, že je zapřisáhlým „monarchistou“ (spíše romantické než politické povahy) a nepřestával odsuzovat můj údajný (a naprosto abstraktní) „demokratismus“. Odříkal mi ukázky ze své elegantní památníčkové poezie a pyšně podotkl, že se mu dostalo poklony od Dilanova Tomského, módního básníka (majícího v oblíbě italské epi-

grafy a dílčí tituly, jako například „Písň o ztracené lásce“, „Noční hrobky“ a tak dál) za překvapivý „dlouhý“ rým vněmľu múze ja (naslouchám múze) a ľjubvi kontúzia (ľásky zhmožděna), jimž jsem čelil svým nejlepším (a stále nevyužitým) objevem: zápověď (přikázání) a posápyvat (popotahovat nosem). Kypěl vzteky nad pacifismem Tolstého a hořel obdivem ke knížeti Andreji Bolkonskému – protože právě objevil Vojnu a mír, kterou jsem já poprvé přečetl, když mi bylo jedenáct (v Berlíně, na divanu, v našem střízlivě rokokovém bytě na Privatstrasse s výhledem na tmavou, vlhkou zahradu za domem s modříný a trpaslíky, které zůstaly v té knize, jako stará pohlednice, navždycky).

Zčistajasna se vidím v uniformě důstojnické akademie: znovu se ploužíme k vesnici, píše se rok 1916, a (podobně jako Maurice Gerald a k záhubě odsouzený Henry Pointdexter) vzájemně jsme si vyměnili šaty – Jurik má na sobě můj flanelový oblek a proužkovanou kravatku. Během krátkého týdne, který u nás toho roku strávil, jsme vymysleli jedinečnou zábavu, o níž jsem se dosud nikde nedočel. Na dolním konci zahrady byla uprostřed malého kruhového hřiště obklopeného jasmínu houpačka. Upravili jsme její provazy tak, aby zelené sedátko proletělo jen pár centimetrů nad čelem a nosem toho, kdo ležel natažený na písku pod ní. Jeden z nás začal tu kratochvíli tím, že si na sedátko stoupl a co nejvíce se rozhoupal; druhý ležel zátylkem na označeném místě a houpačka z výšky, která se zdála nebetýčná, svižně svištěla nad jeho obličejem. Tři roky nato, když sloužil jako důstojník jezdecký v Děnikinově armádě, byl Jurik zabit v boji proti rudým v severní části Krymu. Viděl jsem jeho mrtvé tělo v Jaltě: přední část lebky měl sraženou dozadu silou několika kulek, které ho udeřily jako železná deska obludné houpačky ve chvíli, kdy byl rychlejší než jeho jednotka a neuváženě sám zaútočil na kulometné hnízdo nepřítelů. Tak byla uhašena jeho celoživotní touha po neohroženém činu v bitvě, po rozhodujícím udatném trysku s taseňou pistolí nebo šavlí. Kdybych tenkrát uměl napsat jeho epitaf, možná bych býval všechno shrnul do vyjádření – slovy bohatšími, než mne napadají teď –, že všechny city, všechny myšlenky ovládal u Jurika jeden vrozený dar: smysl pro čest, který měl po mravní stránce stejnou hodnotu jako absolutní sluch.

Nedávno jsem si znovu přečetl Bezhlavého jezdce (v nudném neilustrovaném vydání). Kniha má svůj půvab. Vezměte si například tu

nálevnu v roubeném texaském hotelu, léta Páně (jak by řekl kapitán) 1850, s výčepním oděným do pouhé košile – ovšem švihákem jak-sepatří, protože ona bohatě nabíraná košile byla „z nejměkčího plát-na a nejjemnější krajky“. Karafy z různobarevnými obsahy (mezi nimiž „starodávne tikaly“ holandské hodiny) se třpytily „jako duha za jeho zády“, podobné „svatozáři obklopující jeho navoněnou hlavu“. Ze skla do skla přecházely led a víno a monongahelská whisky. Výčep byl prosycen vůní pižma, absintu a citronové kůry. Zář olejových lamp zdůrazňovala tmavé hvězdičky, které na bílém písku, jímž byla vysypána podlaha, „tvořily plivance rozžvýkaného tabáku“. V jiném roce Páně – totiž 1941 – jsem u neonových světel benzínové pumpy mezi Dallasem a Fort Worthem chytil pár moc pěkných můr.

Do nálevny přichází zlosyn, „otrokář z Mississippi“, bývalý kapitán od dobrovolníků, pohledný, zamračený švihák Cassius Calhoun. Po vybidnutí k přípitku: „Amerika Američanům, k čertu se všemi přivandrovalci – zvláště s těmi zk...i (tahle vynechávka mě silně zmátla, když jsem na ni narazil poprvé: zkaženými? zkoprnělými?) Irčany!“ schválně vrazil do lovce mustangů Maurice (šarlatový šátek, prostřihované sametové kalhoty, horká irská krev), mladého koňského handlíře, který byl ve skutečnosti baronetem, sirem Mauricem Geraldem, jak měla jeho nevěsta rozechvělá nadšením zjistit na konci knihy. Je možné, že právě taková nevhodná chvění byla jedním z důvodů, proč tak rychle pohasla sláva autora irského původu v jeho druhé vlasti.

Ihned po zmíněné kolizi vykonal Maurice několik úkonů, v následujícím pořadí: položil sklenici na nálevní pult, vytáhl z kapsy hedvábný kapesník, utřel si vyšívanou náprsenku, kterou „znesvětila whisky“, přemístil kapesník z pravé ruky do levé, vzal z pultu nedopitou sklenici, vchrstl její obsah Calhounovi do obličeje a klidně položil sklenici zpátky na pult. Sled téhle scény znám dodnes zpaměti, protože jsme si ji často s bratránkem prehrávali.

Souboj na šestiranné kolty se odehrál tam a tehdy, v opuštěné nálevně. Přestože mě zajímal (... oba byli raněni... na pískem posypanou podlahu prýštila krev...), cosi mě donutilo, abych ve své představivosti nálevnu opustil, vmísil se do napětím ztichlého davu před hotelem a tam si zblízka prohlédl (v „provoněné tmě“) jisté seňority „pochybné pověsti“.

S ještě větším rozrušením jsem četl o Louise Pointdexterové, Calhounově krásné sestřenici, dceři pěstitele cukrové třtiny, „nejpánovitějšího a nejdomyšlivějšího z jeho společenské vrstvy“ (ačkoli proč by měl být stařík, který pěstuje cukrovou třtinu, pánovitý a domýšlivý, bylo mi záhadou). Dívku pozorujeme, jak zmítána žárlivostí (jakou jsem býval do morku kostí šířán já na mizerných dětských bálech, když si mě Mara Rževuská, bledé děvčátko s bílou hedvábnou mašlí v černých vlasech, náhle a nevysvětlitelně přestala všímat) stojí na ploché střeše domu, bílou rukou se opírá a kordónový kámen parapetu, „stále ještě vlhký noční rosou“, obě ňadra se jí dmou rychlým, křečovitým dechem, obě ňadra, dovolte mi přečíst znovu, se jí dmou a její lorňon je namířen...

Ten lorňon jsem posléze objevil u paní Bovaryové, potom ho měla Anna Kareninová, od níž putoval k Dámě s psíčkem, která ho ztratila na jaltském molu. Když ho držela v ruce Louise, byl namířen ke skvrnitým stínům pod trnitými stromy, kde jezdec, jehož tajně milovala, vedl nevinný rozhovor s dcerou bohatého haciendada, doňou Isidorou Covarubio de los Llanos (jejíž „bujné vlasy si nijak nezadaly s chvostem divokého koně“).

„Měl jsem možnost,“ vysvětlil později Maurice Louise jako jeden kovboj druhému, „prokázat doně Isidoře menší službu, když jsem ji zachránil před tlupou drzých Indiánů.“ – „Tomu říkáte menší služba?“ zvolala mladá kreolka. „Kdyby nějaký muž prokázal takovou službu mně...“ – „Čím byste se mu odvděčila?“ otázal se Maurice dychtivě. „Pardieu! Milovala bych ho!“ – „V tom případě bych dal půl života za to, abych vás viděl v rukou Divoké kočky a jeho druhů – a druhou půlku, abych vás zachránil.“

A zde jsme svědky, jak náš rytířský autor vkládá do textu podivné přiznání: „Nejsladší polibek v životě jsem dostal seda v sedle, když se jedna žena – překrásné stvoření, bylo to na lovu – nahnula ze svého sedla a políbila mě.“

Výraz seda, připuštěme, propůjčuje polibku, který kapitán tak pohodlně „dostal“, trvání a sytost, jenže mě se už v jedenácti letech zmocňoval vtíravý pocit, že kentaurské milování má své meze. Nadto jsme oba s Jurikem znali jednoho chlapce, který se o to pokusil, ale kůň jeho dámy strčil jeho oře do strouhy. Vyčerpání dobrodružstvími ve vyrské divočině, lehli jsme si do trávy a vedli řeči o ženách. Naše nevinnost mi dnes připadá skoro nestvůrná ve světle různých

„sexuálních zpovědí“ (vyskytujících se u Havelocka Ellise a jiných), v nichž se prckové všech pohlaví páří jako pomatení. Doupata smyslné lásky nám byla neznáma. Kdybychom se tehdy doslechli, že dva normální mládenci před sebou idiotsky masturbují (jak to dojímavě líčí, se všemi pachy, moderní americké romány), samotná představa něčeho takového by nám připadla stejně komická a nepřijatelná jako spát s krejčovskou pannou. Naším ideálem byla královna Guinevere, Isolda, ne úplně neslitovná belle dame, cizí manželka, pyšná a povolná, elegantní a zhýralá, se štíhlými kotníčky a útlými dlaněmi. Dívky v pěkných punčoškách a lodičkách, s nimiž jsme se my i jiní malí chlapci setkávali v tanečních hodinách, měly všechna kouzla, všechny cukrovinky a hvězdy stromečku uloženy ve svých duhovkách pokropených plamínky a škádlily nás, ohlížely se, rozkošně se zúčastnily našich neurčitě svátečních snů; jenže tyhle nymfičky patřily k jinému živočišnému druhu než dospívající krásy a démonické svůdkyně s velkými klobouky, po nichž jsme ve skutečnosti toužili. Poté, co mě přinutil, abych krví stvrdil přísahu mlčenlivosti, pověděl mi Jurik o jedné vdané ženě ve Varšavě – ve dvanácti nebo třinácti ji tajně miloval a o pár let později se stal jejím milencem. Obával jsem se, že ve srovnání s jeho zážitky by vyprávění o mých kamarádkách z pláže znělo uboze, ale nemohu si vzpomenout, co jsem si vlastně vymyslel, abych nezůstal za jeho romantickým příběhem pozadu. Někdy v té době si mě však našlo skutečné milostné dobrodružství. Chystám se předvést něco hodně obtížného, jakési dvojité salto s takzvaným „velšským vrutem“ (staří akrobati pochopí, co tím myslím), a proto prosím o naprosté ticho.

V srpnu roku 1910 jsem s bratrem, našimi rodiči a vychovatelem (Lenským) v Bad Kissingenu; otec s matkou potom odcestovali do Mnichova a do Paříže, zpátky do Petěrburku a poté do Berlína, kde jsme my chlapci spolu s Lenským trávili podzim a začátek zimy, protože nám tam spravovali zuby. Americký dentista – Lowell nebo Lowen, přesně si jeho jméno nevybavuji – nám některé zuby vytrhl, jiné stáhl k sobě a nakonec nás zohavil rovnátky. Ještě d'ábelštější než gumová hruška, vhánějící do postiženého místa palčivou bolest, byly vatové tampóny – nesnášel jsem jejich suchý dotek a vrzání –, které byly vráženy mezi dáseň a jazyk, aby to měl zubař pohodlnější; v okně před pacientovými bezmocnými očima býval zezadu osvětlený obraz, nějaké ponuré moře nebo šedé hrozny, chvějící se mo-

notónními ozvuky vzdálených tramvají pod pošmournou oblohou. „In den Zelten achtzehn A“ – adresa se ke mně vrací ve vzpomínkách trochejským tanečním krokem, vzápětí následovaná šeptavým pohybem krémového elektrického taxíku, který nás tam odvážel. Čekali jsme, že za ta příšerná rána budeme odškodněni i s úroky. Bratr miloval muzeum voskových figurín v pasáži vedle třídy Unter den Linden – Fridrichovy granátníky, Bonaparta důvěrně rozmlouvajícího s mumii, mladého Liszta, jenž ve spánku složil rapsodii, a zákeřně zavražděného Marata; pro mě (jelikož tehdy jsem ještě nevěděl, že Marat byl vášnivý lepidopterolog) byl na rohu té pasáže proslulý Gruberův obchod s motýly, kafrem prosycený ráj na vrcholu příkrého, úzkého schodiště, po němž jsem stoupal každý druhý den, abych se přepetal, zda pro mě konečně získali nového ostruháčka *Callophys avis* nebo nedávno znovu objeveného běláška jižního. Zkoušeli jsme hrát tenis na veřejném kurtě, jenže ledový vítr přes něj neustále proháněl spadané listí a mimoto Lenskij hrál dost mizerně, ačkoli se na kurt vyloženě vnutil, a aniž si odložil plášť, hrál s námi nesouměrnou trojhru. Poté jsme většinu odpolední trávili v sále na Kurfürstendammu, kde jsme jezdili na kolečkových bruslích. Vzpomínám si, jak se Lenskij marně pokoušel obejmout sloup, na nějž se neúprosně řítil, a s děsivým rachotem se poroučel k zemi; chvíli vytrval, ale potom se spokojil s tím, že se usadil v jedné z lůží lemujících plyšový parapet a ládoval se trojhránky mírně slaného kávového dortu se šlehačkou, zatímco já, podobný iritujícímu obrázku donekonečna se převracejícímu a otáčejícímu v hlavě, jsem zpupně předjížděl ubohého Sergeje, který škobrtal, jako by byl chromý. Zhruba jednou za deset minut se probouzel k životu vojenský orchestr (Německo bylo tenkrát zemí hudby), řízený kapelníkem se zvláště trhavými pohyby, ale nedokázal přehlušit nekonečný, všudypřítomný rachot koleček.

V Rusku existovala, a nepochybně stále existuje, zvláštní odrůda chlapců školního věku, kteří, aniž nutně oplývají sportovním zevnějškem nebo genialitou ducha, při hodinách neprojevují pražádnou aktivitu, jsou spíše pohublí a snad mají dokonce i sklon k souchotinám, pozoruhodně vynikají v kopané i v šachu a s mimořádnou lehkostí a elegancí si osvojují kterýkoli sport či hru vyžadující zručnost (Borja Šik, Kosťa Buketov, slavní bratři Šarabanovovi – kam se všichni poděli, moji spoluhráči a soupeři?). Dobře jsem bruslil na

ledě a přechod ke kolečkovým bruslím mi nečinil o nic větší potíže než dospělému muži vyměnit břitvu za žiletky. Velmi rychle jsem zvládl dva nebo tři ošidné kroky na dřevěné podlaze kluziště a kroužil jsem po ní tak obratně a s takovým gustem (my Šikovové a Bukeťové býváme zpravidla mizernými tanečníky) jako po žádném tanečním sále v životě. Několik přítomných instruktorů bylo oděno do jasně červených uniforem, něco mezi husarem a pikolíkem. Všichni mluvili anglicky, ostrovní či zámořskou variantou. Mezi pravidelným návštěvníky jsem si brzy všiml skupiny mladých Američanek. Zpočátku mi všechny splývaly se všeobecným vířením zářivé exotické krásy. Rozlišovací proces nastal v okamžiku, kdy během jednoho mého osamělého okruhu (a pár vteřin předtím, než jsem sebou praštil o zem tak příšerně jako dosud nikdy) o mně někdo cosi řekl, právě když jsem se prohnal kolem, a nádherný zvukný ženský hlas odpověděl: „Ano, je šikovný, vid’?“

Ještě teď vidím její vysokou postavu v tmavomodrých, dobře padnoucích šatech. Velký sametový klobouk měla propíchnutý stříbrným špendlíkem. Ze zřetelných důvodů jsem jí dal jméno Louise, po nocích jsem nespál a představoval si nejrůznější milostné situace, myslel na její vosí pas a bělostnou šíji a trápil se podivnými tělesnými rozpaky, které jsem do té doby spojoval v duchu pouze s tím, že mě drou krátké kalhoty. Jednou odpoledne jsem ji spatřil ve vestibulu té kryté haly: stála tam s největším švihákem mezi instruktory, ulízaným bídákem Calhounova ražení, který ji držel za zápěstí, šklebil se a tahal z ní rozumy, zatímco ona odvracela oči a dětsky rukou vrtěla sem a tam, aby se vykroutila; hned následující noc jsem ho zastřelil, lapil do lasa, zaživa pohřbil, znovu zastřelil, uškrtil, jedovatě urazil, chladnokrevně jsem na něj namířil, schválně minul a nechal jej vláčet životem v hanbě.

Zásadovému, ale dost prostoduchému Lenskému, který byl v cizině poprvé, působilo trochu potíže sladit touhu turistu po nových zážitcích s pedagogickými povinnostmi. Využívali jsme toho a vodili ho na místa, kam by nás rodiče asi nepustili. Nemohl kupříkladu odolat varieté Wintergarten, a tak jsme se tam jednou večer octli, usadili jsme se v jedné z předních lóží a popíjeli ledovou čokoládu. Program se odvíjel podle obvykléhoustru: žonglér ve fraku, pak žena s blýskavými falešnými dýmanty na prsou, která zatryčkovala nějakou koncertní árii ve střídavých záplavách zeleného a červeného

světla, a po ní komik na kolečkových bruslích. Mezi ním a akrobatickým výstupem na bicyklu (o něm více později) bylo v programu číslo nazvané „Gala Girls“, a já zažil podobný obrovský a potupný otřes, jaký se dostavil po onom pádu na bruslích, když jsem v girlandě z necudných „girls“ s řezavými hlasy, zavěšených do sebe, poznal své americké krásy. Vlnily se zleva doprava a zprava doleva, zatímco desatero navlas stejných nohou vystřelovalo z deseti karnýrových korun a rytmicky se zvedalo. Našel jsem tvář své Louisy a okamžitě jsem si uvědomil, že je po všem, že jsem ji ztratil, že jí nikdy neodpustím, že zpívala tak hlasitě, že se smála tak rudě, že se přestrojila tak nesmyslným způsobem, který se tak strašně lišil od šarmu „pyšných kreolek“ nebo „pochybných señorit“. Samozřejmě jsem ji nedokázal pustit z hlavy, ale ten otřes jako by ve mně uvolnil jistý induktivní proces, neboť jsem si brzy všiml, že jakoukoli představu ženské podoby provázejí záhadné, mně už známé tělesné rozpaky. Zeptal jsem se na to rodičů (přijeli do Berlína, aby zjistili, jak spolu vycházíme), a otec pečlivě složil německé noviny, které zrovna otevřel, a anglicky (s parodickou intonací možného citátu – řečnický styl, který často používal, aby se rozmluvil): „To je, příteli, jenom další z absurdních kombinací v přírodě, tak jako jsou spolu spojeny stud a ruměnec nebo žal a červené oči.“ „Tolstoy vient de mourir,“ dodal náhle jiným, ohromeným hlasem, obrací se k mé matce.

„Da čto ty (něco jako proboha!)“ zvolala úzkostně a sepnula ruce v klíně. „Pora domoj (je čas jet domů),!“ pronesla nakonec, jako by Tolstého smrt byla předzvěstí apokalyptických katastrof.

A nyní přichází již zmíněné číslo s bicyklem – nebo alespoň v mé verzi. V létě následujícího roku k nám Jurik do Vyry nepřijel a já zůstal sám se svými vzrušenými sny. Když přšelo, dřepěl jsem u dolního konce málo používané police na knihy a v příšeří, které se činilo, seč mohlo, aby zhatilo mé tajné bádání, jsem vyhledával významy záhadných, záhadně vábných a vyčerpávajícím způsobem zpracovaných výrazů v dvaosmdesátisvazkovém ruském vydání Brockhausovy Encyklopedie, v níž, aby se ušetřilo místo, bývalo záhlaví toho či onoho pojednání v průběhu celého podrobného popisu zkráceno na začáteční (velké) písmeno, takže sloupce hustého drobného tisku kromě toho, že podrobovaly zkoušce čtenářovu pozornost, nabývaly falešného kouzla maškarády, při níž si zkratka nikterak známého slova hrála na schovávanou s dychtivýma očima: „Mojžíš

se snažil P. zrušit, ale nepodařilo se mu to... V novověku vzkvétala pohostinná P. v Rakousku za vlády Marie Terezie... V mnoha oblastech Německa plynuly zisky z P. duchovenstvu... V Rusku byla P. oficiálně tolerována od roku 1843... Sirota svedená ve věku deseti či dvanácti let svým pánem, jeho syny nebo některým z jeho sluhů takřka vždy končí ve sféře P.“ – a tak dále, přičemž všechno spíše obestíralo tajemstvím, než věcně osvětlovalo nářážky na prodejnou lásku, s níž jsem se setkal, když jsem se poprvé ponořil do Čechova nebo Andrejeva. Lov motýlů a nejrůznější sporty zaplňovaly slunečné hodiny letních dní, ale žádná tělesná únava nedokázala zabránit neklidu, který mě večer co večer vysílal na neurčité objevitelské výpravy. Poté, co jsem většinu odpoledne strávil na koni, jízda na kole v barevném soumraku mě naplňovala podivně tajemným, takřka netělesným pocitem. Řídítka svého enfieldu jsem obrátil vzhůru a snížil pod úroveň sedla podle své představy o závodním modelu. Uháněl jsem po pěšinách v parku s pohledem na vzorovaný otisk, který tam den předtím zanechaly pláště značky Dunlop; šikovně jsem se vyhýbal vyčnívajícím kořenům; zdálky jsem si vybíral padlou větvičku a s třeskotem ji lámal citlivým předním kolem; proplétal jsem se mezi dvěma polehlými listy a potom mezi kamínkem a jamkou, z níž jsem ho vydloubl den předtím; těšil jsem se z krátké hladkosti můstku nad potokem; prosmekával jsem se kolem drátěného plotu tenisového kurtu; drcnutím předního kola jsem otevíral nabílenou branku na konci parku a potom, v melancholickém opojení volností, jsem letěl po ztvrdlých, příjemně lepkavých krajích dlouhých polních cest.

Toho léta jsem vždycky projížděl kolem jednoho vesnického stavení, zlatě ozářeného zapadajícím sluncem, na jehož prahu stávala Poleňka, dcera našeho kočího Zachara a moje vrstevnice. Stála opřená o zárubeň, s holýma rukama složenýma měkce a pohodlně na prsou, jak je zvykem na ruském venkově. Dívala se, jak přijíždím, a tvář jí hořela nádherně přívětivým třpytem, ale jak jsem se přibližoval, třpyt se měnil v poloúsměv, pak ve slabé světlo v koncích stisknutých rtů, a nakonec se vytratilo i ono, takže když jsem dojel až k ní, její kulatá, krásná tvář byla zcela bez výrazu. Avšak jakmile jsem ji minul a na okamžik se ohlédl, abych se naposledy podíval, než vystřelím do kopce, důlek na líčku už býval na svém místě, její drahé rysy již opět hrály tajemným svitem. Nikdy jsem s ní neprohodil jediné slovo, ale i poté, co jsem tamtudy přestal v podvečerní

čas jezdit, se naše vizuální známost během dvou tří let čas od času obnovovala. Zjevovala se, jako by vyrostla ze země, vždycky stávala trochu stranou, vždycky naboso, levým nártem si třela pravé lýtko nebo si prsteníkem škrábala pěšinku v plavohnědých vlasech, a pokaždé se o něco opírala – o dveře do stáje, když mi sedlali koně, nebo o kmen stromu, když nás o štiplavém zářijovém ránu celý houf sluhů vyprovázela na zimu do města. A mně pokaždé připadalo, že její hrud' je o něco měkčí, její paže o něco silnější, a jednou nebo dvakrát jsem si všiml – nedlouho předtím, než mi zmizela z obzoru (v šestnácti se vdala za kováře z jedné vzdálené vesnice) – záblesku něžného výsměchu v široko posazených, oříškově hnědých očích. Je to zvláštní, ale právě ona byla první, kdo vládl tou palčivou mocí – projevující se tím, že svůj úsměv pouze nenechala uvadnout – vypalovat díru do mého spánku a probouzet mě do vlhce lepkavého vědomí, kdykoli se mi o ní zdálo, ačkoli ve skutečném životě jsem se mnohem víc bál, že spečená špína na jejích nohou a zatuchle páchnoucí šaty ve mně vzbudí odpor, než toho, že bych ji urazil otřepaností rádoby panských pokusů o navázání vztahu.

Než se s jejím neodbytně se vracajícím obrazem rozloučím, rád bych před očima podržel současně dvě její podoby, které září v mých vzpomínkách obzvlášť pronikavě. Jedna z nich ve mně dlouho žila naprosto odděleně od té Poleňky, kterou jsem si v duchu spojoval se zápražím a západy slunce, jako bych tenkrát letmo spatřil nymfické vtělení její žalostné krásy, jež bylo lépe nechat na pokoji. Jednou v červnu toho roku, kdy nám oběma bylo třináct, jsem na březích Oreděže pátral po jasoních – přesněji řečeno po druhu zvaném Parnassius mnemosyne –, podivných motýlech prastarého původu se šustivým lesklými poloprůzračnému křídly a jehnědovitými, jako hedvábí lesklými bříšky. Hledání mě zavedlo do hustého podrostu mléčně bílé střemchy a tmavých olší na samém kraji studené modré řeky, když vtom ke mně dolehl výbuch cákání a výskání a já, skrytý za vonícím keřem, uviděl Poleňku a tři nebo čtyři další nahé děti koupající se kousek od rozvalin starých lázní. Byla mokrá a zadýchaná, z jedné dírký tupého nosu jí tekla nudle, žebra dospívajícího těla se klenula pod bledou kůží od chladu posetou pupínky, lýtko měla oplácená černým bahnem, ve vlhkem ztmavlých vlasech hořel zaoblený hřebínek; utíkala před šviháním a chřestěním stonků leknínů, které děvče s nafouklým břichem a vyholenou hlavou a nestyda-

tě vzrušený výrostek s jakousi šňůrkou kolem třísel, používanou v těchhle končinách proti uhranutí, vytrhávali z vody a pak ji s nimi honili; a já na jednu nebo dvě vteřiny – než jsem se odplížil v ponurém oparu znechucení a touhy – uviděl, jak se tahle mně neznámá Poleňka třese a sedá si na bobek na prkna polorozpadlé přístavní hráze, zkříženými pažemi si zakrývá řadra před východním větrem a špičkou jazyka se vysmívá svým pronásledovatelům.

Druhý obraz se týká jedné neděle o vánočních svátcích roku 1916. Stál jsem na tichém, sněhem pokrytém nástupišti malé stanice Siverskaja na varšavské trati (byla nejbliž našemu venkovskému sídlu), díval se na daleký stříbrný hájek, měnící se pod večerní oblohou v olověný, a čekal, až se za ním vyvalí fialový dým vlaku, který mě po dni stráveném na lyžích odveze zpátky do Petěrburku. Dým se v náležitou chvíli objevil a v témže okamžiku kolem mě prošla Poleňka s nějakou jinou dívkou, obě v tlustých šátcích, obrovitých válenkách a strašných neforemných dlouhých kazajkách podšitých vatou, která na mnoha místech trčela z prodřeného hrubé černé látky, s modřinou pod okem (mlátil ji manžel o sobotách?) a zadumaně a melodicky, aniž mluvila k někomu konkrétnímu, pronesla: „A barčuk to meňa ně priznal (Podívejme, mladý pán se ke mně nezná) –“; poprvé a naposled jsem tehdy uslyšel její hlas.

Počátek mé literární dráhy

Jednou k večeru přišel Ulrych na terasu našeho penziónu a pravil: „Víš, kdo bydlí v Miramare?“

„Nevím.“

„Jim McKinley!“

„Neval!“ řekl jsem, ale ukázalo se, že má pravdu.

Neuplynuly ani dva dny a přivedl ho osobně. Jim McKinley, alias Jiří Rychtr, podobal se poněkud Hercule Poirotovi; byl malý, plešatý a špičku nosu měl ohnivě červenou. Posadil se do křesla a přejížděl vodnatýma očima po hotelovém zařízení.

„Pan Rychtr chce, abysme s ním spolupracovali. Není mu dobře a skoro celý den se musí léčit,“ pravil Ulrych nadšeně. „A do příští středy má mít hotový nový román.“

Zatajil se mi dech. „Ehm – ano –,“ vypravil jsem ze sebe. McKinleyův těkavý zrak zakotvil na zaskleném příborníku.

„Chm,“ pravil. „Mohl bych dostat napít? Mám z bahenní lázně vyschlé sliznice.“ Vymrštil jsem se k příborníku a postavil jsem před Jima otcův bonekamp maskovaný jako vřídelní sůl.

„Chm,“ pravil Jim McKinley, když sliznice trochu svlažil. „Myslím, že byste to pro mě mohli udělat. Oni nemají velké nároky a pan Ulrych říká, že vy píšete nejlepší české kompozice z celého gymnasia. Mohl byste obstarat krajinná líčení, popisy osob a řekněme lyrické dialogy. Dějovou osnovu vám dám a čábnem se půl na půl. Provedu po vás zběžnou revizi a dám na to firmu. Platí?“

Srdce mi počalo prudce narážet na trikotýnovou košili. Ujistil jsem Mistra, že učiním vše, jak si bude přát.

„Titul je: Jezdec ze Sierry la Plata. To se měnit nedá, protože tak už je to ohlášené. Děj –“

Vtom se Jim McKinley odmlčel, ale nezavřel ústa. Do pokoje vstoupila má blond sestra a spočinula na něm tázavým pohledem svých bleděmodrých očí. Aby bylo jasno: moje sestra byla kost. Profesor angličtiny kvůli ní napadl a zmlátil oktávána Dyntara, který jí nosil do baletu chitón a piškotky; byl potom z trestu přeložen do Mukačeva. Důstojný pán Meloun ohlédl se za ní na ulici tak důkladně, že spadl do odkrytého kanálu a zlomil si žebro.

Jimu McKinleymu se dělo podobně. Jindy jsem podobné věci pečlivě zaznamenával, protože mi z toho kynul občasný vedlejší příjem, ale tentokrát mi nebylo nijak nápadné, že v následujících dnech začal Jim McKinley zanedbávat léčbu a místo toho nosil sestře raketu na tenisové kurty a soupravu holí na golfové hřiště. Oddával jsem se totiž s Ulrychem literárnímu tvoření.

Nejprve jsem vypracoval scénu objevení jezdce ze Sierry la Plata, Boba Hopalonga, na krvavém horizontu mezi siluetami kaktusů v panenské prérii poblíže městečka Cantaras City. Měl mestické kotlety – jakými jsem se, mimochodem, pyšnil i já – a na sobě západnický elegantní úbor: široké černé sombrero s bílým lemováním, černou hedvábnou košili s bílými švy a černou vestu obšitou bílou krempou, černé jezdecké kalhoty s bílými třásněmi a boty, na jejichž vysokých podpatcích zvonily ostruhy z mexického stříbra. Samozřejmě rovněž osmiranné kolty, proklaté nízko zavěšené na černém opasku pobitém stříbrnými cvočky.

Ulrych se specializoval na epické prvky: simultánně zachytil rychlopalného Boba s rancherovou dcerou Jennifer. Popis té havraní krasavice shodoval se nápadně se vzezřením Zorky Běhouňkové, juniorské mistryně republiky v krasobruslení, která bydlela s rodiči v sousedním penziónu a občas strpěla, abych se v její přítomnosti vychloubal různými svými úspěchy. Stejně jako Zorka i Jennifer měla černé, široko od sebe posazené oči a mateřské znamínko na levé tváři a v konverzaci také často a humorně používala rozkošného zvolání: „Ježkovy voči!“

Když jsme s prací pokročili až sem, překvapila nás návštěva Jima McKinleye. Přišel rozjařen a oholen, v bílém tenisovém obleku, a zatímco čekal, až se moje sestra převlíkne, přívětivě se nás otázel, jak jsme daleko. Vyslechl nepřítomně referát, prohlásil, že je ochoten poskytnout nám foršus, a vyplatil pak každému po padesátikoruně. Sestra v tenisové sukýnce vyplula ze svého pokoje, Jim McKinley zalapal po dechu a skočil jí po raketě.

Vzrušení tvůrčí vášní otevřeli jsme okno. Dole před vilou čekala Zorka Běhouňková s nějakým důstojníkem v červených rajtkách. Zachmuřil jsem se. Když vyšla sestra s Jimem McKinleyem, oba páry se představily a vykročily ke kurtům.

Vrátili jsme se s Ulrychem k tvorbě. První literární honorář nás velmi povzbudil, pohled z okna mě zlověstně inspiroval, a tak jsme překonali sami sebe. Big Bill Heywood, zloděj krav, popsany dle důstojníka v červených rajtkách, v skrytu nejprve pozoroval, pak přepadl a konečně unesl dceru rancherovu, která se „v rouše Evině“ slunila na skalním útesu v kaňonu Horrible. S pravým literárním zánícením prodlel jsem přes půl stránky na krásách dívčina dokonalého těla, načež jsem se musel jít posilnit otcovým bonekempem. Ulrych zatím zapletl Jezdce ze Sierry la Plata do dalších sedmnácti vražd. Sedm nebožtíků se rozžehnilo se životem opět v salónu městečka Cantaras City a deset ve skalní rokli za Chichito Peakem, kde se pokusili rychlopalného Boba přepadnout ze zálohy.

V estetickém opojení jsme to kvečeru smontovali dohromady, když vtom do pokoje vrazila sestra s ruměnci na tvářích. To znamenalo, že se zamilovala. Měl jsem v tom už své zkušenosti a vyhlédl jsem proto oknem. Pod vilou se v paprscích večerního slunce leskla pleš Jima McKinleye, ale daleko víc tam zářily rudé dragounské rajtky.

Sestra se znovu objevila, v chic tyrkysových cocktailových šatečkách, a zmizela zas jako vítr. Opět jsem vyhlédl z okna. V houstnoucím šeru letního večera bylo vidět vzdalující se modravý obláček provázený po každé straně červeným květem. Jeden, ten větší, byly rajtky, druhý, menší, Jimova nedobrovolná tonzura; její odstín prozrazoval, že spisovatel je na nejvyšší míru rozrušen.

Ale nás znovu posedla tvůrčí horečka a bez večere jsme se vrhli do práce. Tentokrát došlo k divokému pronásledování bandy Big Billa Heywooda v noční scenerii Skalistých hor. V čele pronásledovatelů jel vychloubačný Fred Blowstone, šerif městečka Cantaras City, oděný v perlově šedé spodky a hnědou koženou vestu se zlatou šerifskou hvězdou. Po jeho boku cválal Bob Hopalong ve svém černém obleku, který ho v noci činil téměř neviditelným.

Ulrych současně zachytil posledních sedm Jezdcových vražd. Vyvrcholily divokým zápasem v osamělém srubu nad skalnatou propastí, kdy Big Bill Heywood napřed omráčil a spoutal vychloubačného šerifa Blowstona, ale poté byl sám ztlučen a do propasti svržen Jezdcem ze Sierry la Platy.

Závěr celého díla patřil opět mně. Bledé měsíční světlo lilo se v něm na havraní vlas Jennifer Rodriguezové, spočívající v černém náruči Boba z la Platy.

„Jennifer,“ zašeptal Bob. „Ano, Bobe?“ ozvala se tiše Jennifer. „Miluješ mě?“ položil Bob rancherské dívce diskrétní otázku a ona mu místo odpovědi nabídla své malinové rty.

Bylo k půlnoci, když jsme smontovali zbytek románu a dopili otčův bonekamp. Zaslechl jsem rychlé kroky po schodech a do pokoje vpadla sestra. Líčka jí plála vzrušením a beze slova zmizela ve své ložnici.

Pootevřel jsem dveře a řekl do tmy: „Co je, ségro?“

„Kluku, nech mě!“ ozvalo se ze tmy.

Otočil jsem se k Ulrychovi a výmluvně jsem si zaťukal na čelo. Ulrych se zazubil, obrátil láhev od bonekampu dnem vzhůru a přidržel si ji nad ústy. Ale když nic nekáplo, sebral se stolu papíry a měl se k odchodu.

„Zejtra mu to dám,“ pravil. „Bude mít ještě fůru času na revizi. Počítám, že toho moc po nás ani opravovat nebude.“

Druhý den dostavil se hned ráno dragounský důstojník a odvedl sestru k léčivým pramenům. Na nose měl fáč, jímž prosakovala za-

schlá krev. Na můj dotaz, co se mu stalo, odpověděl, že ho udeřil golfový míček.

Dopoledne jsem strávil ve společnosti Zorky Běhouňkové. Zdálo se, že nemá moc dobrou náladu; chtěla vědět, byl-li u nás dnes ten dragounský nadporučík, a tak jsem k obvyklému vychloubání připojil i zmínku, že jsem o ní napsal román. To ji zaujalo. Jaký román? naléhala. Dej mi ho přečíst! Až vyjde, řekl jsem, neboť jsem se zalekl, není-li neprozíravé vyzradit celou anonymní akci ještě před vyjitím, a k tomu ženské. Dám ti ho přečíst, až vyjde, řekl jsem. Natištěné se to líp čte. Vystupuješ tam ovšem jako dcera ranchera, řekl jsem, což Zorce zalichotilo. Slíbila, že se mnou odpoledne půjde na plovárnu.

Jenomže v poledne volal Ulrych. Rychle prý přijď na nádraží, je to velmi naléhavé. V restauraci seděl nad dvojitou slivovicí Jim McKinley a vypadal nervózně. Na kloubech prstů pravé ruky měl leukoplast. Přiskřípl si je mezi dveřmi, řekl, ale román je v pořádku. „Napsali jste to dobře, fifty fifty platí.“

Pak se mě zeptal, zda bych nemohl vzít sestře dopis. Musí prý narychlo odjet a nemůže se rozloučit osobně. Stále ještě omámen ovzduším literární velikosti přiřítíl jsem se na plovárnu. Sestra tam byla taky a s ní jakýsi nesmírně chlupatý mladík s placatým nosem. Dal jsem jí dopis, přečetla ho, pohrdavě odfrkla a hodila dopis do koše mezi zmačkané papírové sáčky od limonády. Když jsme šli potom domů, vyšlo najevo, že chlupatý mladík byl dragounský důstojník. Jenže bez rajtek vypadal spíš jako lidoop.

Jinak bylo odpoledne příjemné. Zorka v bílých plavkách kolem mne poskakovala a házela po mně obrovským nafukovacím balómem. Ležel jsem majestátně na osušce a holedbal se literárními schopnostmi. Pokračoval jsem v tom i večer v přírodním kině, kde jsem dokonce položil Zorce ruku kolem pasu a ona si ji tam nechala.

Jenomže to nedopadlo dobře. Román sice za týden vyšel, ale Jim McKinley provedl při revizi několik textových změn, které by mě byly před Zorkou znemožnily, a tak jsem musel předstírat, že dílo zabavila cenzura. Zorka mi pochopitelně nevěřila. Ohrnula rty a řekla: „Já si hned myslela, že se jen vytahuješ!“ obrátila se ke mně zády a odešla do bahenních koupelí, kde prý tento týden nastoupil místo nový masér podobající se Rolfu Wankovi.

A tak mi pro útěchu zůstal jenom ten román, „Jezdec ze Sierry la Platy“, který vyšel jako 723. číslo týdeníku Romány do kapsy.

Očekával jsem přirozeně, že Jim McKinley svou mistrovskou rukou leccos poopraví. Ale proč, proboha, musel z havraní krásky Jennifer udělat severskou blondýnu s modrýma očima a z mateřského znamínka koketní pihu v koutku úst? Proč – když Ulrychovi přece toleroval ten nezvykle nadnormativní počet pětadvaceti nebožtíků pobitých laplatským Bobem? A z jakého důvodu změnil i závěrečnou scénu, na niž jsem byl – a právem – tak hrd? Co přimělo plavou Jennifer, že nenabídla své malinové rty Jezdci z la Plata – jehož McKinley z nevysvětlitelných důvodů kolem uší oholil, ale zato ho opatřil prořídłym temenem –, a proč se sklonila k omráčenému šerifu Blowstonovi? A proč ten vychloubačný muž namísto regulérních perlově šedých spodků dal přednost krvavě červeným?

Jaký potom div, že zklamaný Bob odjel tak sám a sám uprostřed siluet kaktusů na krvavé večerní obloze pryč z Cantaras City...

Před válkou proti Eskymákům

Po pět sobotních dopolední za sebou hrála Ginnie Mannoxy na kurtech na East Side tenis se Selenou Graffovou, s níž chodila do třídy ve škole slečny Basehoarové. Ginnie zcela otevřeně považovala Selenu za největší kozu z celé školy – a tato škola se vyloženými kozami jen hemžila –, ale zároveň neznala nikoho, kdo by jako Selena nosil pořád nové a nové plechovky s tenisovými míčky. Selenin otec je totiž vyráběl nebo co. (Jednou u večere předvedla Ginnie pro poučení celé Mannoxy rodiny výjev, zobrazující večeri u Graffů; vystupoval v něm dokonalý sluha, který ke každému přistoupil a podal mu zleva místo sklenice rajske šťávy plechovku tenisových míčků.) Ale to, že Selenu dovezla vždycky po tenisu domů a pak musela pokaždé – ale doslova pokaždé – zacvaknout celé jízdné za taxík, jí šlo na nervy. Koneckonců jezdit domů po tenisu taxíkem místo autobusem byl Selenin nápad. Když se však pátou sobotu taxík na York Avenue obrátil k severu, z ničeho nic se ozvala.

„Ty, Seleno...“

„Co je?“ zeptala se Selena, která právě šmátrala rukou po podlaze taxíku. „Já nemůžu najít pouzdro na raketu!“ zanaříkala. Přestože bylo teplé májové počasí, měly na sobě obě dívky přes šortky kabáty.

„Dala sis ho do kapsy,“ řekla Ginnie. „Ty, poslyš –“

„Bože můj! Zachránilas mi život!“

„Poslyš,“ opakovala Ginnie, která netoužila ani za mák po Selenině vděčnosti.

„Co je?“

Ginnie se rozhodla, že s tím vyrukuje rovnou. Taxík už byl skoro v ulici, kde Selena bydlela. „Já nemám moc velkou chuť zacvaknout dneska zase celej taxík,“ řekla. „Nejsem milionářka, víš?“

Selena se zatvářila nejdřív udiveně, pak uraženě. „Copak neplatím půlku já?“ zeptala se nevinně.

„Ne,“ odpověděla Ginnie suše. „Platilas půlku tu první sobotu. Někdy na začátku minulýho měsíce. A od té doby ani jednou. Já nechci bejt škrob, ale abych řekla pravdu, tak musím existovat za čtyři pade tejdne. A z toho musím –“

„Já zase nosím tenisový míčky, ne?“ zeptala se Selena nepřijemně.

Ginnie měla někdy chuť Selenu zabít. „Vždyť je tvůj tatínek vyrábí nebo co,“ řekla. „Tebe přece nic nestojí. A já musím platit za každej, ale úplně za každej –“

„No dobrá, dobrá,“ řekla Selena hlasitě s naprostou definitivností, aby měla vrch. Zatvářila se otráveně a prohledala kapsy kabátu. „Já mám jenom třicet pět centů,“ řekla chladně. „Je to dost?“

„Ne, je mi líto, ale dlužíš mi dolar pětadesát. Vedla jsem si každej –“

„Budu muset dojít nahoru a říct si mamince. Nemohlo by to počkat do pondělka? Můžu ti to donést do těláku, jestli ti to udělá dobře.“ Selenin výraz nepřipouštěl shovívavost.

„Ne,“ odpověděla Ginnie. „Musím jít večer do kina. Takže to potřebuju.“

Obě dívky za nepřátelského mlčení koukaly každá ze svého okýnka, dokud taxík nezastavil před činžákem, kde bydlela Selena. Pak Selena, která seděla u chodníku, vystoupila. Dveře taxíku za sebou nechala jen trošku pootevřené a vešla do budovy rázně a nevšímavě jako nějaká hollywoodská výsost, která jde na návštěvu. Ginnie s planoucím obličejem zaplatila taxík. Pak si sebrala svou tenisovou výzbroj – raketu, ručník a čapku proti slunci – a šla za Selenou. Ginnie ve svých patnácti letech měřila v teniskách č. 41 sto sedmdesát osm, a když vešla do chodby, dodávala jí její rozpačitá neohrabanost na gumových podrážkách jakéhosi nebezpečného zá-

pasnického vzhledu, kterýžto způsobil, že Selena radši pozorovala osvětlená čísla poschodí nad výtahem. „Tak už mi visíš dolar devadesát,“ řekla Ginnie a vykročila k výtahu.

Selena se otočila. „Možná že tě bude zajímat,“ řekla, „že je maminka moc nemocná.“

„Co je jí?“

„Má vlastně zápal plic, a jestli si myslíš, že mám radost z toho, že ji mám jen kvůli penězům rušit...“ Selena pronesla tuto nedokončenou větu s co největším sebevědomím. Ginnie taková informace, ať už byla pravdivá nebo ne, po pravdě řečeno, poněkud odradila, ale ne zase natolik, aby Ginnie byla dojatá. „Já za to nemůžu,“ odpověděla a vešla za Selenou do výtahu.

Selena zazvonila na zvonek u bytu a obě děvčata vpustila dovnitř – nebo spíš otevřela dveře a nechala je dokořán – černošská služebná, se kterou Selena zřejmě nemluvila. Ginnie hodila tenisové potřeby na židli v předsíni a šla za Selenou. V obývacím pokoji se Selena otočila a řekla: „Byla bys tak hodná a počkala tady? Možná že budu maminku muset vzbudit a tak.“

„Dobře,“ odpověděla Ginnie a kecla si na pohovku.

„V životě bych si byla nepomyslela, že bys dokázala bejt tak malicherná,“ řekla Selena, která byla sice dost navztekaná, aby použila slova „malicherná“, ale nebyla dost statečná na to, aby to slovo zdůraznila.

„Tak teď to aspoň víš,“ řekla Ginnie a otevřela si před obličejem jedno číslo časopisu Vogue. V této pozici ho držela, dokud Selena neodešla z pokoje, ale pak ho položila zpátky nahoru na rádio. Rozhlédla se po pokoji a v duchu začala představovat nábytek, vyhazovat stolní lampy a odstraňovat umělé květiny. Podle jejího názoru měl ten pokoj ránu – byl drahý, ale praohyzdný.

Najednou zavolal něčí mužský hlas z jiné části bytu: „Eriku? Jseš to ty?“

Ginnie usoudila, že je to Selenin bratr, kterého Ginnie neznala. Přehodila si nohu přes nohu, přetáhla si okraj kabátku přes kolena a čekala.

Do pokoje vrazil s otevřenými ústy nějaký bosý dlouhán v brýlích a pyžamu. „Ach, propánakrále, já myslel, že je to Erik,“ řekl. Aniž se zarazil, šel s nemožně zkrouceným tělem dál do pokoje a přitom něco tiskl k úzkému hrudníku. Posadil se na volný konec pohovky.

„Já jsem se právě říz do prstu, hergot,“ řekl poněkud zprudka. Podíval se na Ginnie, jako by byl předem čekal, že tam Ginnie bude sedět. „Už jste se někdy řízla do prstu? Hezky až na kost?“ zeptal se. Z jeho křiklavého hlasu zaznívala opravdová prosba, jako by mu Ginnie mohla svou odpovědí ušetřit nějakou obzvlášť specifickou formu průzkumu.

Ginnie na něj upřela oči. „No, až na kost ne,“ odpověděla, „ale už jsem se taky řízla.“ Byl to nejlegračnější chlapec nebo muž – těžko říct, co vlastně –, jakého kdy viděla. Vlasy měl rozcuchané, jak vstal z postele. A sporé světlé dvoudenní vousy. A vypadal – no prostě přitrouble. „Jak jste se řízl?“ zeptala se.

Zadíval se na zraněný prst, ochablá ústa dokořán. „Cože?“ zeptal se.

„Jak jste se řízl?“

„Copak já vím, sakra,“ odpověděl a z modulace jeho slov vysvítalo, že tahle otázka je beznadějně nezodpověditelná. „Hledal jsem něco v tom pitomým koši na papír a bylo tam plno žiletek.“

„Vy jste Selenin bratr?“ zeptala se Ginnie.

„No. Kristepane, vždyť já vykrvácím. Zůstaňte u mě. Možná že budu potřebovat transfúzi.“

„A dal jste si na to něco?“

Selenin bratr odtáhl poněkud ránu od hrudníku a odhalil ji, aby se Ginnie mohla podívat. „Jenom kus pitomého toaletního papíru,“ řekl. „Aby to přestalo krvácet. Jako když se člověk řízne při holení.“ Znova se podíval na Ginnie. „Kdo jste?“ zeptal se. „Kamarádka tý naší káči?“

„Chodíme spolu do školy.“

„Jo? A jak se jmenujete?“

„Virginia Mannoxová.“

„Vy jste Ginnie?“ řekl a zamžoural na ni skrz brýle. „Vy jste Ginnie Mannoxová?“

„Ano,“ odpověděla Ginnie a přehodila zkrřížené nohy zpátky. Selenin bratr se znova vrátil k prstu, který byl pro něj zřejmě jediný opravdový bod zájmu v místnosti. „Já znám vaši sestru,“ řekl leďdabyle. „Je to pitomej snob.“

Ginnie se narovnala v zádech. „Kdo?“

„Však jste slyšela.“

„Moje sestra není žádnéj snob.“

„Jakpak by nebyla,“ odpověděl Selenin bratr.

„Není.“

„Jakpak není. Královna. Královna všech pitomejch snobů.“

Ginnie se dívala, jak nadzvedl tlustě složenou vrstvu toaletního papíru na prstu a nakoukl pod ni.

„Vždyť vy mou sestru ani neznáte.“

„Jakpak bych neznal.“

„Tak jak se jmenuje? Jak se jmenuje křestním jménem?“ dožadovala se Ginnie.

„Joan... snobice Joan.“

Ginnie mlčela. „Jak vypadá?“ zeptala se najednou. Žádná odpověď. „Jak vypadá?“ opakovala Ginnie.

„Kdyby byla zpolovice tak hezká, jak si myslí, tak by si mohla gratulovat,“ odpověděl Selenin bratr. Podle Ginniina soukromého názoru nebyla tato odpověď nezajímavá.

„V životě jsem ji neslyšela o vás mluvit,“ namítla.

„To mě mrzí. To mě pekelně mrzí.“

„Kromě toho je stejně zasnoubená,“ pokračovala Ginnie, dívajíc se na něho. „Příští měsíc se vdává.“

„Za koho?“ zeptal se a zvedl hlavu.

Ginnie plně využila toho, že zvedl hlavu. „Za nikoho, koho byste znal.“

Znova se začal vrtat ve svém ošetrovatelském výkonu. „To ho teda lituju,“ řekl. Ginnie frkla.

„Ještě pořád to krvácí jako blázen. Myslíte, že bych si na to měl něco dát? Co se na to dává? Pomůže kysličník?“

„Lepší je jód,“ odpověděla Ginnie. A protože cítila, že její odpověď je za stávajících okolností příliš zdvořilá, dodala: „Kysličník na to není vůbec dobrej.“

„Proč ne? Co je na něm špatného?“

„Prostě není na takový věci dobrej, no! To chce jód.“

Podíval se na Ginnie. „Ale ten strašně štípe, ne?“ zeptal se. „Že pekelně štípe?“

„Štípe,“ řekla Ginnie, „ale neumřete na to.“

Selenin bratr se zřejmě nepohoršil nad Gininiím tónem a znova se vrátil k prstu. „Já nemám rád, když to štípe,“ řekl.

„To nikdo.“

Přikývl na souhlas. „No,“ řekl.

Ginnie ho chvilinku pozorovala. „Nesahejte si na to pořád,“ řekla z ničeho nic.

Selenin bratr stáhl rychle zdravou ruku, jako by právě dostal ránu elektrinou. Pak se posadil o znamínko rovněji – nebo se spíš přestal o znamínko méně hrbít. Podíval se na nějaký předmět na druhé straně pokoje. Jeho nepravidelné rysy dostaly takřka zasněný výraz. Strčil nehet nezraněného ukazováčku do mezery mezi předními zuby, odstranil z ní kousek potravy a otočil se k Ginnie. „Ste jedla?“ zeptal se.

„Cože?“

„Esi už jste jedla?“

Ginnie zavrtěla hlavou. „Najím se až doma,“ řekla. „Maminka má pro mě vždycky nachystanej oběd, když přijdu.“

„Já mám v pokoji půlku sendviče s kuřetem. Nechcete to? Ještě jsem se toho ani nedotk.“

„Děkuju vám, nechci, vážně.“

„Vždyť jste zrovna hrála tenis, propánakrále. Copak nemáte hlad?“

„O to ne,“ odpověděla Ginnie a přehodila nohu přes nohu. „Ale maminka má pro mě vždycky přichystanej oběd, když přijdu domů. Já jako že vždycky šílí, když nemám hlad.“

Selenin bratr toto vysvětlení zřejmě uznal. Alespoň přikývl a odvrátil pohled. Ale pak se zase zničehonic otočil k ní. „A co takhle sklenici mlíka,“ zeptal se.

„Děkuju, nechci... ale přesto vám děkuju.“

Roztržitě se shýbl a poškrabal si holý kotník. „Jak se jmenuje ten chlap, co si ho bere?“ zeptal se.

„To jako Joan?“ řekla Ginnie. „Dick Heffner.“ Selenin bratr si škrabal dál kotník.

„Je nadporučíkem válečného námořnictva,“ řekla Ginnie.

„To je krámů.“ Ginnie se zasmála.

Dívala se, jak si škrábe kotník, který už byl celý červený. Když si začal nehtem seškrabovat malou vyrážku na lýtku, přestala se dívat. „Odkud Joan znáte?“ zeptala se. „Nikdy jsem vás u nás neviděla.“

„Vždyť já u vás taky nikdy nebyl, hergot.“

Ginnie čekala, ale z jeho prohlášení už dál nic nevyplynulo. „Tak kde jste se s ní seznámil?“ zeptala se.

„Na jednom mejdanu,“ odpověděl.

„Na mejdanu? Kdy?“

„Vím já. O vánocích 42.“ Vylovil dvěma prsty z náprsní kapsičky u pyžama cigaretu, která vypadala, jako by se byl na ní vyspal. „Nehodila byste po mně těma sirkama?“ řekl. Ginnie mu podala krabičku sirek z vedlejšího stolku. Zapálil si ohnutou cigaretu, aniž ji narovnal, a pak strčil vyškrtnutou zápalku zpátky do krabičky. Zaklonil hlavu dozadu a pomalu vypouštěl obrovskou spoustu kouře z úst a vtahoval ho nosem. A tímto „francouzským“ stylem pokračoval v kouření.

S velkou pravděpodobností to nebyla žádná operetní póza, spíš to prozrazovalo tajnou dovednost mladého muže, který se někdy zkoušel holit levou rukou. „Proč je Joan snob?“ zeptala se Ginnie.

„Proč? Protože je. Jak mám vědět proč, hergot?“

„Ano. Ale já jako myslím, proč říkáte, že je snob?“

Otráveně se k ní otočil. „Heleďte, vždyť jsem jí napsal osm dopisů, hergot. Osm. A ona mi neodpověděla ani na jeden.“

Ginnie zaváhala. „No, možná že měla moc práce.“

„Jakýpak práce, hergot! Práce jako na kostele, že jo?“

„Musíte pořád tak klít?“ zeptala se Ginnie.

„To máte sakra pravdu, že musím.“

Ginnie se uchechtla. „Jak dlouho ji už vůbec znáte?“ zeptala se.

„Dost. Dlouho.“

„No, já jen jako, jestli jste jí kdy volal nebo něco? Já jen jako, copak jste jí nikdy nevolal a nic?“

„Ale kde.“

„Ježkovy voči. Když jste ji jakživo nevolal a nic –“

„Já nemoh, prokristapána!“

„Proč ne?“ řekla Ginnie.

„Nebyl jsem v New Yorku!“

„Ach ták. A kde jste byl?“

„Já? V Ohio.“

„Ach ták. Vy jste byl na universitě?“

„Kdepák,“ Selenin bratr si zaťukal rukou, v níž držel cigaretu, na levou stranu hrudníku. „Špatně mi to pumpuje,“ řekl.

„To jako srdce?“ zeptala se Ginnie. „Co s ním máte?“

„Copak já vím, hergot, co s ním mám. Jako dítě jsem měl revma, měl jsem strašný –“

„A neměl byste přestat kouřit? Jako jestli byste měl vůbec kouřit a tak? Doktor povídal –“

„Ále, doktoři toho napovídají,“ odpověděl.

Ginnie ho na okamžiček přestala bombardovat. Na jeden krátký okamžiček. „Co jste dělal v Ohiu?“ zeptala se pak.

„Já? Pracoval jsem v jedný pitomý fabrice na aeroplány.“

„Jo?“ řekla Ginnie. „A líbilo se vám to?“

„Líbilo se vám to?“ zaopičil se po ní. „Strašně. Já zbožňuju letadla. Jsou tak rozkošný.“

Ginnie byla už příliš zaujatá, aby ji to urazilo. „Jak dlouho jste tam pracoval? V tý továrně na letadla?“

„Copak já vím, prokristapána. Sedmatřicet měsíců.“ Vstal a přešel k oknu. Podíval se dolů na ulici a poškrabal se palcem po páteři. „Jen se na ně podívejte,“ řekl. „Na ty blázný jedny zatracený.“

„Na jaký blázný,“ zeptala se.

„Copak já vím? Na všechny.“

„Když budete ten prst držet takhle dolů, tak vám bude krvácet ještě víc,“ řekla Ginnie.

Poslechl. Zvedl levou nohu na okno a zraněnou ruku položil na stehno, které bylo ve vodorovné poloze. Díval se dál na ulici. „Všichni choděj na odvodní středisko, hergot,“ řekl. „Budeme válčit s Eskymákama. Jestlipak to víte?“

„S kým?“ zeptala se Ginnie.

„S Eskymákama... Copak si sedíte na uších, prokristapána?“

„Proč s Eskymákama?“

„Copak já vím proč. Jak já mám vědět proč, hergot? Tentokrát pudou všichni starý chlapi. Chlapi kolem šedesátky. Nesmí jít nikdo, komu není kolem šedesátky,“ řekl. „Jenom se jim zkrátěj hodiny... to bude rodeo!“

„No, vy byste tak jako tak nešel,“ řekla Ginnie, čímž neměla na mysli nic jiného než pravdu, ale přesto věděla dřív, než svůj výrok stačila dokončit, že říká něco, co nemá.

„Já vím,“ odpověděl rychle a stáhl nohu z okna. Nadzvedl malinko okno a cvrnkl cigaretu na ulici. Pak se otočil, neboť neměl u okna už co na práci. „Poslyšte. Udělejte mi jednu laskavost. Až přijde ten chlápek, řekla byste mu, že budu za několik vteřin hotovej? Musím se akorát oholit. Jo?“ Ginnie přikývla.

„Chcete, abych Selenu popohnal nebo něco? Ví, že jste tady?“

„Víš, že jsem tady,“ odpověděla Ginnie. „Já nikam nespěchám. Děkuju vám.“

Selenin bratr přikývl. Pak se naposledy dlouze zadíval na zraněný prst, jako by se chtěl přesvědčit, že je v takovém stavu, aby s ním mohl putovat zpátky do svého pokoje.

„Proč si na to nedáte obvaz? Copak nemáte obvaz nebo něco?“

„Nee,“ odpověděl. „No. Tak se mějte.“ A vyšel z pokoje. Za několik vteřin byl zpátky a nesl tu půlku sendviče.

„Snězte to,“ řekl. „Je to dobrý.“

„Ale já vážně nemám vůbec –“

„Tak si to vemte, prokrista, copak je to otrávený nebo něco?“

Ginnie si vzala půlku sendviče. „Tak vám mockrát děkuju,“ řekla.

„Je to s kuřetem,“ řekl, když stál nad ní a pozoroval ji. „Koupil jsem to včera večer v nějakým lahůdkářství.“

„Vypadá to moc hezky.“

„Tak to snězte.“

Ginnie si ukousla.

„Dobrý, co?“

Ginnie namáhavě polkla. „Moc,“ řekla.

Selenin bratr přikývl. Rozhlížel se roztržitě po pokoji a škrabal se přitom v dolíku na prsou. „No, já bych se asi měl oblíknout... Jéžiši! Už zvoní. Tak se mějte!“ A byl pryč.

Když Ginnie osaměla, rozhlédla se, kam by mohla zahodit nebo schovat sendvič. Slyšela, že někdo přichází z haly. Strčila sendvič do kapsy kabátku.

Do pokoje vešel mladý muž, kterému bylo něco přes třicet. Nebyl ani velký, ani malý. Jeho pravidelné rysy, krátce ostříhané vlasy, střih obleku ani vzorek kravaty neprozrazovaly vlastně nic určitého. Mohl být z redakce nějakého časopisu nebo to mohl být někdo, kdo se tam snaží dostat. Mohl to být někdo, kdo hrál v nějakém představení, jež právě propadlo ve Philadelphii. Mohl to být někdo z nějaké advokátní firmy.

„Dobrý den,“ řekl srdečně Ginnie.

„Dobrý den.“

„Neviděla jste někde Franklina?“ zeptal se.

„Právě se holí. Povídal, abych vám vyřídila, že na něj máte počkat. Hned tady bude.“

„Holí se, bože na nebesích,“ mladý muž se podíval na hodinky. Pak usedl do rudého brokátového křesla, přehodil nohu přes nohu a dal si ruce na obličej. Začal si třít zavřené oči konečky natažených

prstů, jako by byl naprosto vyčerpaný, nebo si právě namohl oči. „Tak strašné ráno jsem jakživ nezažil,“ řekl a sundal si ruce z obličeje. Hlas mu vycházel jenom z krku, jako by mladý muž byl příliš unavený, aby svá slova opíral o bránici.

„Co se stalo?“ zeptala se Ginnie, která se na něj dívala.

„Ach... to je moc dlouhá historie. Nikdy nenudím lidi, který neznám přinejmenším tisíc let.“ Upřel neurčitý, rozmrzelý pohled někam k oknům. „Ale v životě už mě nenapadne, abych se považoval byť i za nepatrného znalce lidské povahy. Můžete to o mně roztrbovat po celém světě.“

„Co se stalo?“ opakovala Ginnie.

„Ach, bože. Ten člověk, co se mnou bydlí v bytě měsíce, měsíce a měsíce – ani se mi o něm nechce mluvit... ten spisovatel,“ dodal se zadostiučiněním, protože si pravděpodobně vzpomněl na oblíbené anatéma z Hemingwayova románu.

„Copak udělal?“

„Upřímně řečeno, já bych se nerad pouštěl do nějakých detailů,“ odpověděl mladý muž. Vyndal si ze svého balíčku cigaretu, nevísi máje si průhledné schránky na stole, a zapálil si vlastním zapalovačem. Měl velké ruce. Nezdály se ani silné, ani zručné, ani senzitivní, ale přesto jimi pohyboval, jako by je řídila jakási vlastní, nesnadno ovladatelná estetická síla. „Rozhodl jsem se, že už na to nebudu vůbec myslet. Ale mám takovej vztek,“ řekl, „víte, takovej nemožnej človíček z Altoony v Pennsylvanii – nebo z nějaký podobný díry, kterej zřejmě umírá hladem. Jsem natolik laskavej a slušnej – jsem přímo vzor milosrdného Samaritána –, že ho vezmu k sobě do bytu, do toho svýho přímo mikroskopickýho bytečku, kde se sám sotva hnu. Představím ho všem přátelům. Dovolím mu, aby mi zatrakal celej byt svejma strašnejma rukopisama a cigaretovejma špačkama, ředkvičkama a kdoví čím ještě, představím ho newyorským divadelním podnikatelům do jednoho. Tahám mu jeho špinavý košile do prádelny a z prádelny. A jako vrchol všeho –“ Mladý muž se odmlčel. „A za všechnu tu svou laskavost a slušnost,“ pokračoval, „se dočkám toho, že si odejde z domu v pět nebo v šest ráno – a nenechá mi ani lístek – a vezme si s sebou doslova všecko, čeho se těma svejma špinavejma, zaprasenejma prackama dokáže zmocnit.“ Odmlčel se, zatáhl z cigarety a vyfoukl z úst tenký, syčivý proužek kouře. „Ani mluvit se mi o tom nechce. Vážně ne.“ Podíval se na Ginnie.

„Máte strašně hezkej kabát,“ řekl, když vstal ze židle. Přešel k Ginnie a vzal mezi prsty klopý Ginnina kabátku. „To je rozkošný. To je první opravdu dobrej kamelhár, kterej jsem od války viděl. Smím se vás zeptat, kde jste ho sehnala?“

„Maminka mi ho přivezla z Nassau.“

Mladý muž zamyšleně přikývl a vydal se pozpátku ke svému křeslu. „To je jedno z míst, kde člověk dostane skutečně dobrej kamelhár,“ posadil se. „Byla tam už dávno?“

„Cože?“ zeptala se Ginnie.

„Byla tam vaše maminka už dávno? Ptám se proto, že moje maminka tam byla v prosinci. A přes kus ledna. Obvyčně jezdívám s ní, ale tenhle rok jsem měl takovej zmatek, že jsem se nemoh utrhnout.“

„Byla tam v únoru,“ odpověděla Ginnie.

„To je báječný. Nevíte, kde bydlela?“

„U tety.“

Přikývl. „Smím se zeptat, jak se jmenujete? Vy jste zřejmě přítelkyně Franklinovy sestry?“

„Chodíme spolu do školy.“

„Vy nejste ta slavná Maxina, o které Selena mluví, že ne?“

„Ne,“ odpověděla Ginnie.

Mladý muž si najednou začal dlaní oprašovat kalhotové manžety. „Jsem od hlavy až po paty plnej psích chlupů,“ řekl. „Maminka jela na víkend do Washingtonu a nakvartýrovala mi do bytu tu svou potvoru. Je to moc milej pes. Ale má hnusný zvyky. Máte psa?“

„Ne.“

„Podle mě je to vlastně krutý držet si psa ve městě.“ Přestal se čistit, opřel se dozadu a znova se podíval na náramkové hodinky. „V životě jsem nezažil, aby ten kluk byl včas hotovej. Jdeme na Cocoteaua, na Krásku a zvíře, což je film, na kterej bychom měli přijít včas. Já jen jako že když člověk neprijde včas, tak je celý kouzlo pryč. Viděla jste to?“

„Ne.“

„Tak to musíte! Já už jsem ho viděl osmkrát. Je to vyloženě geniální,“ řekl. „Už měsíce se snažím na něj dostat Franklina.“ Zavrtěl smutně hlavou. „Ten má ale vkus! Ve válce jsme spolu pracovali v jednom strašným podniku a ten kluk nedal jinak a vláčel mě na ty nejnemožnější filmy na světě. Chodili jsme na gangsterky, na kovbojky, na muzikály...“

„Vy jste taky pracoval v té továrně na letadla?“ zeptala se Ginnie.
„To se ví, bože můj. Leta letoucí. Ale o tom nemluvme, prosím vás.“

„Vy máte taky nemocný srdce?“

„Nebesa, to ne. Zaklepu to na dřevo,“ a zaťukal dvakrát na opěradlo křesla. „Já jsem zdravější jako...“

Když do pokoje vešla Selena, Ginnie rychle vstala a šla jí do půl cesty naproti. Selena byla převlečená ze šortek do šatů, což by bylo normálně Ginnie otrávil.

„Promiň, že jsem tě nechala čekat,“ řekla Selena neupřímně, „ale musela jsem čekat, až se maminka probudí... ahoj, Eriku.“

„Ahojsky!“

„Já ty peníze stejně nechci,“ řekla Ginnie a ztišila hlas, takže ji slyšela jenom Selena.

„Cože?“

„Já jsem o tom přemýšlela. Já jen jako že ty zase nosíš tenisový míčky a tak. Já na to zapoměla.“

„Ale vždyť jsi říkala, že když za ně nemusím platit...“

„Vyprovod' mě ke dveřím,“ řekla Ginnie a vykročila, aniž se rozloučila s Erikem.

„Ale já myslela, že říkala, že jdeš večer do kina a že ty peníze potřebuješ a tak!“ řekla Selena v předsíni.

„Jsem moc unavená,“ odpověděla Ginnie. Sklonila se a sebrala svoje tenisové potřeby. „Poslyš. Já ti po večeri brknou. Děláš večer něco? Možná že bych k vám zašla.“

Selena zůstala koukat, ale pak odpověděla: „Tak dobře.“

Ginnie otevřela hlavní dveře a přešla k výtahu. Zmáčkla knoflík. „Seznámila jsem se s tvým bratrem,“ řekla.

„Jo? To je číslo, co?“

„Co vlastně děláš?“ zeptala se Ginnie jakoby nic. „Pracuje nebo něco?“

„Právě nechal zaměstnání. Tatínek chce, aby se vrátil na universitu, ale on nechce.“

„Proč nechce?“

„Copak já vím? Říká, že už je na to moc starej nebo co.“

„Jak je starej?“

„Copak já vím. Čtyřicet.“

Dveře od výtahu se otevřely. „Já tě pak zavolám!“ řekla Ginnie.

Když byla před domem, vykročila směrem na západ k Lexingtonu, aby chytila autobus. Mezi Třetí avenue a Lexingtonem si sáhla do kapsy pro peněženku a našla tam polovičku toho sendviče. Vynadala ho a začala sunout ruku dolů, že sendvič upustí na zem, ale místo toho ho dala zpátky do kapsy. Před několika léty jí trvalo tři dny, než se zbavila velikonočního kuřátka, které našla mrtvé v pilnách na dně koše na papír.

(Pár slov na závěr. Výbor, který jste právě dočetli, je koncipovaný jako test sečtěllosti. Nic víc, nic míň.

Nemůže se stát součástí kalkulovaného záměru, tržního prostředí nebo průmyslu volného času. Texty se tu objevují bez svolení autorů či překladatelů a nesou na sobě stopy editorovy svévolle. Výbor nelze nikomu prodávat.

On je to ve skutečnosti dar. Nedostane se každému, kdo ho chce, nýbrž tomu, komu se poštěstí. Třeba jako se poštěstilo vám. Je fuk, jestli se cítíte obdarováni; je to dárek pro nás.)